

दानशूर कै. भिकुलालजी नबीरा

प्राज्ञिका
सन २०२१-२२

स्थापना १९६१

शिक्षण प्रसारक मंडळ काटोल द्वारा संचालित

नबीरा महाविद्यालय, काटोल

Members of Shikshan Prasarak Mandal & College Development Committee

Dr. Rajuji Deshmukh
President, S.P.M. & C.D.C.

Shri Niranjanji Raut
Vice President S.P.M.
President Jr. College Committee
Member, C.D.C.

Shri Bansilalji Nabira
Secretary S.P.M.

Shri Yogeshji V. Pande
Acting Secretary
S.P.M. & C.D.C.

Shri Prakashji K. Chandak
Treasurer S.P.M. &
Member C.D.C.

Dr. Govindji V. Bhutada
Member S.P.M.

Sau. Kundatai Vijaykar
Member S.P.M.

Shri Satyendraji T. Khona
Member S.P.M.

Shri Ramchandrajji Mishra
Member S.P.M.

Shri Ramanlalji Nabira
Member S.P.M.

**Shri Purushottamji
Mankar**
Member S.P.M.

Shri Sureshabu Harjal
Member S.P.M.

**Shri Mehmoodji
Ahmadaliji Khoja**
Member S.P.M.

**Dr. Subhashji H.
Palsapure**
Member S.P.M.

**Shri Jawaharlalji
Chandak**
Member S.P.M.

Shri Rajuji Bisani
Member S.P.M.

Adv. Deepakji Kene
Member S.P.M.

Shri Madanji S. Nabira
Member C.D.C.

Dr. R.R. Dhote
(Teachers'
Representative)
C.D.C.

Dr. G.K. Khorgade
(Teachers'
Representative)
C.D.C.

Dr. V.R. Ruikar
(Teachers'
Representative)
C.D.C.

Dr. V.G. Barsagade
IQAC Co-ordinator
Member C.D.C.

Dr. T.L. Jagdale
Principal's Nominee
C.D.C.

Shri Raju Dhurve
(Non-Teaching
Representative)

Dr. S.K. Navin
Principal &
Secretary C.D.C.

President's Message

It is immense joy to read the articles of our students which are being published in our college magazine 'Prajakta'. We know that each and every student has a spark. If they get proper motivation, they can do wonders. The students who tried to write for college magazine, they showed that they are particular; and particular people do a magic in the world. I expect from all students of our college that they should participate in the activities organized by the faculties like Arts, Commerce and Science. I congratulate all the students who contributed writing articles for this magazine. I expect from other students the same. God bless you all.

Dr. Raju Deshmukh

President

Shikshan Prasarak Mandal, Katol

Principal's Message

An institution of higher learning plays a crucial role in shaping student's future. Not only does this provide education and ensure learning, but moulds their character. They are inculcated in morals, and value system of society. The college provides the foundation needed to view the world as a limitless space. It provides innumerable opportunities to shine in the activities like social, spritual, cultural, etc. Faculty strive to provide right education that helps explore challenges. They are groomed in every aspect of their personality. Our college magazine 'Prajakta' is the testimonial of the students' efforts who tried to write and they showed that they are indifferent.

Dr. S.K. Navin

Principal

Nabira Mahavidyalaya, Katol

संपादकीय

साहित्य हा समाजाचा आरसा असतो. याच भूमिकेतून महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना अभिव्यक्त होण्यासाठी 'प्राजक्त' विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण करते. विद्यार्थ्यांमधील सुप्त गुण आणि लेखनकौशल्य वृद्धिंगत व्हावे हा यामागील उद्देश आहे. महाविद्यालयीन विद्यार्थी हा व्यावसायिक जीवनात कुठेही कमी पडू नये. जीवन आणि साहित्य याची सांगड त्याला घालता यावी हा प्राजक्त प्रकाशनाचा हेतू आहे.

२०२१-२२ चा प्राजक्तचा अंक आपणांस सोपवताना अतिशय आनंद होत आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये लेखनविषयक कला विकसित व्हावी. आपले विचार अधिक सक्षमपणे अभिव्यक्त करता यावे आणि आपला व्यक्तिमत्त्व विकास साध्य करता यावा या सर्वसमावेशक भूमिकेतून आणि विद्यार्थ्यांच्या लेखन प्रपंचातून प्राजक्तचा हा अंक सिद्ध होत आहे.

या अंकाच्या संपादनात शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष डॉ. राजूजी देशमुख साहेब, उपाध्यक्ष श्री निरंजनजी राऊत साहेब आणि इतर सन्माननीय सदस्यांचे मार्गदर्शन आणि प्रोत्साहन प्रत्येक वेळी लाभले. तसेच विद्यमान प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन आणि सर्वच सन्माननीय प्राध्यापक वृंद यांचेही सहकार्य लाभले. त्याबद्दल संपादक मंडळ सर्व सन्माननीय संचालक मंडळ, पदाधिकारी आणि प्राध्यापकवृंद, शिक्षकेत्तर कर्मचारी आणि विद्यार्थी या सर्वांचे मनःपूर्वक आभारी आहेत.

आम्हा घरी धन शब्दांचीच रत्ने । शब्दांचीच शस्त्रे यत्न करू ॥

शब्दचि आमूच्या जीवाचे जीवन । शब्द वाटू धन जन लोका ॥

डॉ. बी.एस. कडबे

डॉ. पी.व्ही. सलामे

– संत तुकाराम

टीप : या वार्षिकांकात प्रकाशित लेखांशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.

बी.बी.ए. विभागाद्वारा आयोजित स्वागत समारंभात मार्गदर्शन करताना डॉ. आदिल जीवानी

BBA department organised the donation activity for the medical treatment for the student of our college.

तत्त्वज्ञान विभागाद्वारे आयोजित पोस्टर प्रदर्शनीत सहभागी विद्यार्थी

Guest Lecture organized by Deptt. of English

राज्यशास्त्र विभागाद्वारा आयोजित राष्ट्रीय वेबिनारमध्ये विचार व्यक्त करताना डॉ. पवन भारद्वाज (कुरुक्षेत्र विद्यापीठ, हरियाणा)

राज्यशास्त्र विभागाद्वारा आयोजित संविधान दिन कार्यक्रम

मराठी विभागाद्वारा आयोजित 'मराठी भाषा गौरव दिन' कार्यक्रमात भूमिका विशद करताना डॉ. भारत कडबे

मराठी विभागाद्वारा आयोजित ऑनलाईन व्याख्यानप्रसंगी मार्गदर्शन करताना डॉ. अजय चिकाटे (पंढरीनाथ महाविद्यालय, नरखेड)

Workshop of Seed Ball preparation by Deptt. of Botany

स्वच्छ पाणी जनजागृती अभियानात सहभागी सूक्ष्मजीवशास्त्र विभागाचे विद्यार्थी

COVID-19 Vaccines and Safety Awareness programme by Deptt. of Microbiology

National Webinar on Bio Fertilizer and PGP by Deptt. of Microbiology

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्रात मार्गदर्शन करताना श्री शब्दोधन गरडकर

Participation in Vidarbha Universities Physics Teachers Association (VUPTA) Seminar

मराठी विभागाद्वारा आयोजित 'अण्णाभाऊ साठे : व्यक्ती आणि विचार' या वेबिनारमध्ये विचार व्यक्त करताना सुप्रसिद्ध मराठी साहित्यिक बाबाराव मुसळे

गृहअर्थशास्त्र विभागाद्वारा आयोजित कार्यशाळेत विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना डॉ. दमयंती घागरगुंडे

ग्रंथालय विभागाद्वारा आयोजित महापुरुषांच्या जयंती समारंभात उपस्थित प्राध्यापक आणि कर्मचारी

Rangoli Competition organized by the Deptt. of Microbiology

Best from E-Waste activity organized by Deptt. of Computer Science

Celebration of Constitution Day by Deptt. of Chemistry

वाचन प्रेरणा दिनानिमित्त रसायनशास्त्र विभागातर्फे पुस्तके भेट देताना विभागातील प्राध्यापक

जागतिक महिला दिनानिमित्त अतिथी व्याख्यान प्रसंगी प्रमुख मार्गदर्शक डॉ. श्वेताली देशमुख

वाणिज्य विभागातर्फे आयोजित 'औक्षण' समारंभ

वाणिज्य विभागातर्फे आयोजित 'ओळख वाणिज्याची' कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना प्रा. मुकेश जाधव

Best Non-teaching award to Ku. Manju Parteti on the occasion of Women's Day

Seminar Competition for B.Com. IV Sem. students organized by Deptt. of Commerce

मा. राज्यपाल, श्री भगतसिंग कोशियारी यांचे सोबत
एन.सी.सी. कॅडेट्स हर्ष पुरी, आर.डी. परेड दिल्ली

एन.सी.सी. कॅडेट्स हर्ष पुरी प्रधानमंत्री मा.श्री नरेंद्रजी मोदी
व रक्षामंत्री मा. श्री राजनाथ सिंग यांच्यासोबत

एन.सी.सी. व एन.एस.एस. विभागाद्वारे आयोजित रक्तदान शिबिर

आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त उपस्थित
महाविद्यालयातील विद्यार्थी

खेलो इंडिया स्पर्धेत
सौम्य पदक विजेता कु. नुपूर बकाले

एन.सी.सी. कॅम्पमध्ये मार्गदर्शन करताना
लेफ्ट. कर्नल संजय कदम

एन.एस.एस. विभागाद्वारा महिला दिनानिमित्त
स्वयंसिद्धा प्रशिक्षण

एन.सी.सी. व एन.एस.एस. विभागाद्वारा आयोजित
'मिशन युवा स्वास्थ्य' कोविड-१९ लसिकरण कार्यक्रम

एन.एस.एस. विभागाद्वारे आयोजित स्वच्छ भारत अभियान
कार्यक्रमात सहभागी स्वयंसेवक

एन.सी.सी. व एन.एस.एस. विभागाद्वारा
'फिट इंडिया फ्रिडम रन' कार्यक्रमाचे आयोजन

अनुक्रमणिका

मराठी विभाग

लेख	लेखक	वर्ग	पान क्र.
१. माझ्या कल्पनेतील माझे महाविद्यालय	कु. मोनाली प्र. धोतरकर	बी.एस्सी. ३	१
२. विद्रोही कवी... नामदेव ढसाळ	कु. मेघा सु. सौदागर	बी.ए. ३	५
३. आदर्श शिक्षक	अक्षय वि. कावडकर	बी.कॉम. ३	९
४. बाबांचे संस्कार	कु. भावना से. रेवतकर	बी.एस्सी. ३	१०

कविता	कवी	वर्ग	पान क्र.
१. माझी जात काय?	कु. रिद्धी प्र. देशमुख	बी.ए. १	११
२. आठवण	कु. मेघा सौदागर	बी.ए. ३	११
३. आई काय असते	गौरव शिरपूरकर	बी.ए. १	१२
४. पारख	वैभव लि. बन्नगरे	बी.एस्सी. २	१२
५. ज्ञानदीप	कु. ऋतिका र. जाधव	बी.कॉम. १ (इंग्रजी)	१३
६. चला आपण मैत्री करूया	कु. निलिमा एस. मसराम	बी.कॉम. १ (इंग्रजी)	१३

हिंदी विभाग

कविता	कवी	वर्ग	पान क्र.
१. कितनी है	वैभव लि. बन्नगरे	बी.एस्सी. २	१४
२. मेरे पापा	कु. निधी टेकाम	बी.बी.ए. ३	१४

इंग्रजी विभाग

1. My College in My Imagination	Ku. Priya D. Dhandale	B.Sc. II (M/B)	15
2. How is my School Life	Sahil V. Mahalley	B.Sc. I (M/B)	16

POETRY

1. Typical Days	Ku. Nilima S. Masram	B.Com. I (Eng)	17
2. Mistake	Sahil V. Mahalley	B.Sc. I (M/B)	17
3. My Beautiful Country India	Sahil V. Mahalley	B.Sc. I (M/B)	18

वार्षिक अहवाल

१. क्रीडा विभाग	प्रा. डॉ. टी.एल. जगदळे		१९
२. राष्ट्रीय छात्र सेना (एन.सी.सी.)	कॅप्टन डॉ. तेजसिंह एल. जगदळे		२२

३.	राष्ट्रीय सेवा योजना (एन.एस.एस.)	प्रा. अमितकुमार पी. खांडेकर	२५
४.	वाणिज्य विभाग	डॉ. जी.के. खोरगडे	२९
५.	गृह अर्थशास्त्र विभाग	डॉ. दमयंती घागरगुंडे	३३
६.	मराठी विभाग	डॉ. आर.आर. पाठक	३५
७.	ग्रंथालय विभाग व व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र	डॉ. रमेश इंगोले	३६
८.	राज्यशास्त्र विभाग	प्रा. हरीशकुमार किनकर	३७
९.	तत्त्वज्ञान विभाग	डॉ. बी.पी. वालोंद्रे	३८
10.	Department of English	Dr. P.V. Salame	39
11.	Department of Chemistry	Dr. A.D. Borkar	40
12.	Department of Physics	Dr. A.B. Sharma	42
13.	Department of Botany	Dr. B.B. Kalbande	43
14.	Department of Electronics	Dr. S.T. Bahade	46
15.	Department of Microbiology & Biotechnology	Dr. N.B. Hirulkar	47
16.	Department of BBA	Prof. J.M. Patil	50
17.	Department of M.B.A.	Dr. Hitesh Waswani	52
18.	Department of Computer Science	Ku. M.R. Meshram	54
19.	Faculty of Science		55
20.	Cultural Department	Dr. V.R. Ruikar	57

माझ्या कल्पनेतील माझे महाविद्यालय

दिसायला हे दगड, विटा, फरशीच पण महाविद्यालयात आल्यावर समजलं या फक्त चार भिंती, दोन खिडक्या, दरवाजा आणि फळा नाही. ज्ञान, मूल्यशिक्षण, खेळ, शिस्त आणि सगळ्यात महत्त्वाचं म्हणजे नातं जे महाविद्यालयात आल्यावर मिळालं.

महाविद्यालयाने मला बरेच जिवलग मित्र दिले. याच मित्रांच्या यादीतला एक मित्र म्हणजे पुस्तक, जो जुन्या मोजक्या मित्रांप्रमाणे आजही माझ्यासोबत आहे.

ज्या गोष्टी, ज्ञान महाविद्यालयाने मला दिले ते थोडक्यात मी या ओळीत सांगितले. जे माझ्या “कल्पनेतील माझे महाविद्यालय आहे” ते कसे आहे ते समोरच्या शब्दांत स्पष्ट केले आहे.

महाविद्यालय, विद्यार्थी आणि शिक्षण ही ज्ञानाची त्रिवेणी आहे. ज्ञानमंदिराचा पाया म्हणजे महाविद्यालय शिक्षण, महाविद्यालय ही मुलांची दुसरी माता असते.

महाविद्यालय म्हणजे विद्यार्थ्यांचे चारित्र्य घडवणाऱ्या संस्था होय. यशस्वी आणि समाधानी जीवन जगण्यासाठी आवश्यक जीवनमूल्ये शिकवण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न महाविद्यालयाच्या माध्यमातून केला जातो.

‘महाविद्यालय’ या एका शब्दात एक अनामिक ओढ आहे. जिव्हाळा, आपुलकी, आदर आहे. आपलं एक अखळ विश्वच या एका ठिकाणी समावलेलं असावं आणि म्हणूनच महाविद्यालय आपल्याला पुढील आयुष्यात या खुल्या जगात खंबीरपणे नेतृत्व करण्याची, सुखी क्षणांचा आनंद घेण्याची, प्रामाणिकपणे जगण्याची, आत्मविश्वासाने समाजात वावरण्याची ताकद देते.

सध्याच्या काळामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी सोयी सुविधा वाढल्याचे चित्र मोठ्या प्रमाणामध्ये दिसते. पाठ्यपुस्तकांची गुणवत्तादेखील वाढलेली आपल्याला बघायला मिळते. परंतु शिक्षण गुणवत्तापूर्ण होईलच याची शाश्वती पूर्णपणे देता येत नाही.

माझ महाविद्यालयं मात्र या सर्व गोष्टींच्या विरुद्ध असेल. भौतिकतेच्या पलीकडे जाऊन विद्यार्थ्यांच्या सर्वंकष आणि

सर्वांगीण विकासाला चालना देणारे माझ्या कल्पनेतील माझे महाविद्यालय असेल. ज्या ठिकाणी फक्त ध्येयाने पछाडलेले विद्यार्थी जगाच्या विकासासाठी सतत प्रयत्न करतील. हे ध्येय विद्यार्थ्यांनी स्वतः ठरवण्याची त्यांना मुभा असेल. माझ्या कल्पनेतील माझे महाविद्यालय विद्यार्थ्यांना स्वतःचे ध्येय कसे ठरवावे आणि स्वतः आतील गुणवत्ता व क्षमता कशा ओळखाव्यात आणि त्या कशा विकसित कराव्यात याचे मार्गदर्शन मात्र मोठ्या प्रमाणामध्ये महाविद्यालयामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध असेल.

खरे पाहता समाजातील बराच पालकवर्ग भौतिक सुविधांची रेलचेल असलेल्या इतर माध्यमांच्या महाविद्यालयाकडे वळत आहे. म्हणजे खूप पैसे भरले की पाल्याच्या शिक्षणाबाबत आपण निश्चित, अशी काहींशी परिस्थिती निर्माण झाली आहे. अशा महाविद्यालयामधून २०-२५ पुस्तकांचे ओझे घेऊन मुले ए.सी. वर्गात बसतात. महाविद्यालयातून नाशत्यापासून जेवणापर्यंत खाद्यपदार्थ पुरवले जातात. प्रोजेक्टर, कॉम्प्युटरवर सर्व शिक्षण त्यामुळे मुले विद्यार्थी शिक्षक आंतरक्रिया सुसवांदकमी. मित्र मैत्रीणींबरोबर विचारांची देवाण घेवाण नाही, सहकार्य भावना नाही. त्यामुळे मुले एकलकोंडी व परावलंबी होत आहे. या शिक्षणप्रक्रियेतून यांत्रिक दोष निर्माण होताना दिसत आहेत. केवळ साचेबद्ध ज्ञान घेऊन सांख्यिकी गुण मिळवलेले विद्यार्थी पाहिले की लक्षात येते की, या पिढीतील संवेदनशीलता, सुसंस्कृतपणा, स्वावलंबन, संस्कार असे आणखी बरेचसे गुण कुठे हरवून गेलेत ही बाब खरं तर फारच गंभीर आहे. भौतिक सुविधा विद्यार्थ्यांना मिळणे गरेजेचे आहेच परंतु असे ठासून सांगावेसे वाटते की, जर महाविद्यालय असेल तर ती अशी असावी की जी विद्यार्थ्यांना ज्ञानाच्या भंडारासोबत सुसंस्काराची भलीमाठे शिदोरी देऊन विविध सकारात्मक अनुभवाचा ठेवा देत एक सक्षम नागरिक देशाच्या हाती सुपुर्द करेल.

संस्कारक्षम शिक्षण ही बाब विशेष नमूद करावीशी वाटते आणि महाविद्यालयातून ही गोष्ट नक्कीच साध्य होऊ शकते. विद्यार्थ्यांना पुस्तकी ज्ञानासोबत संस्कारक्षम आत्मविश्वासपूर्ण शिक्षण देण्याचे शिवधनुष्य पेलणारं महाविद्यालय असाव. खरं तर वाचन-लेखन शिकविण्याचे काम सर्वच महाविद्यालयामधून होत

असते. मात्र ज्ञानरचना पद्धतीवर प्रत्यक्ष अनुभूती कृती उपक्रम कार्यक्रमांवर आधारित हसतखेळत, आनंददायी शिक्षण देणारं महाविद्यालय असाव.

विद्यार्थ्यांमध्ये मूल्यसंस्कार रुजवण्यासाठी नियमितपणे संस्काराचे धडे दिले जातात. कृतिशील उपक्रमांची नियोजनबद्ध गुंफण करून विद्यार्थी अध्ययन अनुभव जास्तीत जास्त प्रमाणात कसे संपादन करू शकतील यावर भर दिला जाईल. विद्यार्थ्यांना सतत नवनवीन अध्ययन अनुभव कसे मिळतील अशा वातावरणाची निर्मिती माझ्या कल्पनेतील माझ्या महाविद्यालयामध्ये सतत केली जाईल.

माझ्या कल्पनेतील माझ्या महाविद्यालयामध्ये विद्यार्थ्यांच्या कलगुणांना जास्तीत जास्त वाव देण्यासाठी विविध उपक्रमांची आखणी आणि नियोजन करण्यात येईल. प्रत्येक विद्यार्थ्यांच्या अभिवृत्ती आणि कल चाचण्या घेण्यात येतील. त्यातून निष्पन्न होणाऱ्या निकालाद्वारे विद्यार्थ्यांच्या आवडी-निवडी जाणून घेऊन त्यांना त्या क्षेत्रामध्ये अधिकाधिक प्रगती करण्यासाठी पोषक वातावरण निर्माण करण्यावर माझ्या कल्पनेतील माझ्या महाविद्यालयामध्ये सर्वाधिक भर दिलेला असेल.

महाविद्यालयात येणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी माझे महाविद्यालय - कल्पवृक्ष ठरले पाहिजे. विद्यार्थी महाविद्यालया मध्ये येण्यासाठी अगदी उतावीळ झाला पाहिजे. महाविद्यालयात आल्यानंतर प्रत्येक विद्यार्थ्यांला आईच्या कुशीत आलो आहोत इतके प्रत्येक शिक्षकाकडून व गुरूजणांकडून प्रेम मिळेल. प्रत्येक विद्यार्थ्यांला आपल्या आवडी-निवडी जपण्याचे स्वातंत्र्य असेल. आपल्या कल्पना मांडण्यासाठी प्रत्येकाला विचारपीठ उपलब्ध होईल अशी व्यवस्था या महाविद्यालयामध्ये असेल. चित्रकला, नृत्यकला, संगीत, विविध क्रीडाप्रकार या सर्वांमध्ये नावलौकिक मिळणारे जागतिक कीर्तीचे खेळाडू माझ्या कल्पनेतील माझ्या महाविद्यालयामध्ये आकारास येतील. माझ्या कल्पनेतील महाविद्यालयाला एक सुंदर मोठा बाग असेल. या बागेमध्ये विविध प्रकारच्या औषधी वनस्पतींची लागवड विद्यार्थ्यांद्वारे करून घेतली जाईल. प्रत्येक वनस्पतीचे महत्त्व, त्यांचे वैज्ञानिक नाव विद्यार्थ्यांना माहित असेल. प्रत्येक विद्यार्थ्यांना कमीत कमी एक झाड दहा वर्षांपर्यंत जगवणे सक्तीचे असेल.

माझ्या कल्पनेतील माझ्या महाविद्यालयातील शिक्षक सतत विद्यार्थ्यांच्या हितासाठी झटणारे असतील. त्यांच्या मनात विद्यार्थ्यांच्या विकास साधण्यासाठी नवनवीन कल्पना कशा राबवता येतील या विचारात ते सदैव राहतील. 'आडात नाही तर पोहऱ्यात कुठून येणार' या उक्तीप्रमाणे सतत स्वतःचा विकास साधण्यासाठी शिक्षक प्रयत्नशील असतील.

या महाविद्यालयातील शिक्षक सध्याच्या युगात जगण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या सर्व क्रिया कौशल्य संपादित केलेले असतील. प्रत्येक विद्यार्थ्यांना शिक्षक म्हणजे आपल्या या प्रगतीसाठी झटणारे दीपस्तंभच वाटतील. उत्तम चारित्र्य संवर्धन त्यांच्या जीवनातील सर्वात मोठा गुण असेल. त्यांच्या हाताखालून शिकून तयार झालेले विद्यार्थी जगाच्या स्पर्धेत कोणत्याही बाबतीत कमी पडणार नाहीत हाच एक-एक ध्यास मनात घेऊन ते सतत काम करतील. शिक्षकांनी फक्त शिकवणे एवढेच अपेक्षित नसते. शिक्षकांनी मार्गदर्शन करणे व विद्यार्थ्यांना शिकण्यासाठी उपयुक्त वातावरण निर्माण करून देणे त्यांच्या कार्यपद्धतीचे सूत्र असेल.

शिक्षक - प्राचार्य - पालक - कर्मचारी यांमध्ये सौहार्दाचे नाते असावे. शिक्षणात होणारे बदल स्वीकारून स्वतःला अद्ययावत ठेवणारे, तसेच तंत्रस्नेही शिक्षक व प्राचार्य असावेत, आणि मग याच ऋणानुबंधाच्या सावलीत देशाचे वटवृक्ष वाढावेत व बहरावेत. याक्षणी प्रार्थनेच्या ओळी स्मरतात.

तु बुद्धी दे, तु तेज दे,
नवचेतना विश्वास दे,
जे सत्य, सुंदर सर्वथा,
आजन्म त्याचा ध्यास दे.

अशा अनेक महाविद्यालयांमधून तो विश्वास, बुद्धी, नवचेतना व सत्याचा ध्यास विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण व्हावा माझ्या कल्पनेतील महाविद्यालयामध्ये बंधुतेचे, समतेचे, संवादाचे, सहकार्यांचे बाळकडू दिले जातात. तेथे भारतातील विविध धर्म, जाती, संस्कृतीची परिभाषा मुलांना कळावी त्याकरिता महाविद्यालयांमधून सर्व धर्मांचे सण साजरे व्हावेत.

विविध धार्मिक स्थळे/कलाविष्कारांची ओळख मुलांना

व्हावी. त्याबद्दल विद्यार्थ्यांमध्ये आदर निर्माण व्हावा, सामाजिक बांधिलकी जपत महाविद्यालयाने विविध कार्यक्रमातून अशी संधी पालक-शिक्षक-विद्यार्थी यांना उपलब्ध करून द्यावी. ज्यामुळे समाजात महाविद्यालयाची एक ओळख निर्माण व्हावी. ते महाविद्यालय आदर्श ठरावे.

महाविद्यालयाने गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देताना वाचनाचे दालन उघडून द्यावे की ते विद्यार्थी वाचन संपन्न व्हावेत. खेळाच्या विविध संधी मुलांना द्याव्यात. विद्यार्थ्यांच्या शारीरिक, भावनिक आरोग्याची काळजी महाविद्यालयाने घ्यावी. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासास पोषक वातावरण निर्माण करावे. शिक्षण देणारं महाविद्यालय नक्कीच त्या विद्यार्थ्यांचे आयुष्य उज्ज्वल करेल.

महाविद्यालयामधून स्वच्छता, वैज्ञानिक दृष्टिकोन, स्त्री-पुरुष समानता, श्रमदान, संवेदनशीलता अशा मूल्यांची रुजवणूक व्हावी. त्यातून समाजहित जपणारे विद्यार्थी त्या महाविद्यालयाचे अभिमान ठरतील. समाजपरिवर्तनाचे साधन म्हणून पाहिले जाते.

हळूहळू अनुभवातून समाजाला समाजहित लक्षात येईल. कारण भारतीय संस्कृती संपूर्ण जगाला दिशा देण्याचे कार्य करत आहे. तेव्हा असे महाविद्यालय या विद्यार्थ्यांना घडविण्याचे, समाज जागृतीचे कार्य करून विकासाचा पाया भक्कम करतील व राष्ट्रहितार्थ कार्य करतील.

शैक्षणिक गुणवत्ताबरोबर भौतिक सुविधांचाही विचार होणे गरजेचे आहे. इमारत शांत व आनंददायी परिसरात असावी. ती योग्य आकारात असून भरपूर प्रकाश, वारा येणारी स्वच्छ असावी. काही आपत्तीकाळात विद्यार्थ्यांना विनाअडथळा बाहेर पडता यावे, महाविद्यालयाच्या भिंती बोलक्या असाव्यात, नकाशे, सुविचार, दिनविशेष सहज नजरेस पडावेत. निसर्गाशी पर्यावरणाशी मैत्री करणारी असावी. विद्यार्थ्यांना निरीक्षणास वक्तृत्वास प्रयोग करण्यास अभिव्यक्त होण्यास वाव मिळावा. याकरिता सुसज्ज ग्रंथालय, प्रयोगशाळा, क्रीडांगण, संगणक कक्ष, डिजिटल वर्ग असावेत. अध्ययन-अध्यापनात वेळोवेळी त्याचा वापर व्हावा. विद्यार्थी संख्येनुसार पाण्याची व्यवस्था,

शौचालय व्यवस्था असावी. विविध शैक्षणिक उपक्रम येथे असावेत. सहल, स्नेहसंमलेन, स्पर्धा, स्पर्धापरीक्षा, सांस्कृतिक उपक्रम यात जास्तीत जास्त विद्यार्थी सहभागी घ्यावेत. विशेष विद्यार्थ्यांकरिता विशेष सुविधा असाव्यात. त्यामुळे कोणीही शिक्षणापासून वंचित राहणार नाही. शासनाकडून मिळणाऱ्या सर्व सुविधा महाविद्यालयाने सोप्या पद्धतीने विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविण्यास सहकार्य करावे आणि सर्व विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक प्रवाहात आणावे. म्हणून मला म्हणावेसे वाटते की,

शाळा हे ज्ञानचे मंदिर,
करू संस्काराचे औक्षण,
बालकाचे आनंदी ज्ञानमय जीवन,
हेच ध्येय गुणवत्तापूर्ण शिक्षण

असेच गुणवत्तापूर्ण शिक्षण महाविद्यालयामधून दिले जावे. असे निरंतर जीवनोपयोगी शिक्षण देणारं महाविद्यालय विद्यार्थी सक्षम बनवते. समाजाला अज्ञानातून ज्ञानाकडे, अंधारातून प्रकाशाकडे नेते. सामाजिक बांधिलकी निर्माण करते. असे महाविद्यालय अखंडपणे चालावे नेहमी प्रगतिशील असावे. त्याकरिता एका पवित्र गीताच्या ओळी स्मरणात येतात,

स्वत्वाला विसरून जर भ्रमले हे चित्त,
ऋजुतेवर मात करी देह हा प्रमत्त
निर्भयता जगावी हीच प्रार्थना
शक्ती दे, मुक्ती दे आमुच्या मना.

माझ्या कल्पनेतील माझे महाविद्यालय कसे आहे ते मी सांगितले. पण आता थोडेसे कल्पनेच्या महाविद्यालयाच्या विचारातून बाहेर येऊन आताच्या जीवनामधल्या महाविद्यालयाचा विचार करूया.

आताच्या जीवनामधल्या महाविद्यालयाचा विचार करावा म्हणजे तेथून मिळणाऱ्या शिक्षणाचा विचार करायाचा आहे. आणि आताच्या काही वर्षात जर बघितले तर शिक्षणाचा खेळ झाला आहे. मुले शिक्षणापासून वंचित झाले आहे. अस का बरं होत आहे? असा प्रश्न तुमच्या मनात आला असेल, तर याच उत्तर मला द्यायची गरज नाही कारण याच उत्तर तुम्हालाच माहिती आहे.

२६ मार्च २०२० हा दिनांक तर सर्वांनाच आठवत असेल. कारण या दिनांकापासून महाराष्ट्रामध्ये लॉकडाऊन लागले होत. लॉकडाऊन महाराष्ट्रामध्ये लागले परंतु या लॉकडाऊनमुळे जीवनामध्ये पण लॉकडाऊन लागले. या लॉकडाऊनमुळे खूप लोक बेरोजगार झाले. त्यांच्या पोटावर लात पडली असचं झालं, कोणाच नुकसान झालं, तर या कोरोनामध्ये कोणाच्या कुटुंबातील व्यक्तींचा मृत्यू झाला.

अरे एक गोष्ट तर विसरूनचं गेले. ते म्हणजे शिक्षण. या लॉकडाऊनमुळे सर्वांचे नुकसान झाले. पण या लॉकडाऊनच्या काळात विद्यार्थ्यांना होणारे शैक्षणिक नुकसान. तसे तर राज्य सरकारांनी मुलांच्या शिक्षणात काही अडचण होऊ नये, या लॉकडाऊनमध्ये पण शिक्षण चालू रहावं म्हणून त्यांनी ऑनलाईन शिक्षण द्यायचा निर्णय घेतला. पेपरपण ऑनलाईन घ्यायचे असे सांगितले.

पण या ऑनलाईन शिक्षणामुळे मुलांचे अभ्यासात लक्ष नाही. त्यांना शिक्षण म्हणजे खेळ वाटू लागला आहे. शिक्षक तर ऑनलाईन क्लासेस घेऊन ते पूर्ण प्रयत्न करत आहे की, मुलांना त्यांनी शिकवलेलं समजावं, त्या मुलांचं ज्ञान वाढवावं. परंतु मुलां तर ऑनलाईन क्लासेसला मजाक समजत आहे. शिक्षक ऑनलाईन क्लासेस घेतात तर, काही विद्यार्थी ऑनलाईन क्लासेस करीत नाही.

शिक्षकांनी जो अभ्यासक्रम दिला किंवा सांगितला तर तो पूर्ण करत नाही. ऑनलाईन पेपर असल्यामुळे त्यांना तो पेपर सोडवण्यात खूप आनंद होतो कारण घरी पेपर सोडवायचा म्हणजे बघू बघू चिटींग करून सोडवायचा. परंतु त्याला महत्त्व काय आहे की जो पेपर बघून सोडवायचा आणि मग त्यावर पूर्ण मार्क घ्यावे अशा त्या मार्कांना पण काय महत्त्व जे बघून फसवणूक करून मिळाले असेल. हे तर महत्त्वाचे नाही ना की, ऑनलाईन शिक्षण चालू आहे. आणि ऑनलाईन पेपर होत आहे तर अभ्यास करणे सोडून द्यावे किंवा मग पेपर चिटींग करून सोडवावा. आता जर आपण अभ्यास नाही केला, ज्ञान नाही घेतले तर मग समोर जाऊन काय समजेल.

म्हणून कोरोनासारखे असे कितीपण वायरस आले आणि लॉकडाऊन झाले तरी आपले शिक्षण किंवा अभ्यास करणे

सोडायचे नाही. आपले ज्ञान वाढवित जायचे आणि प्रयत्न करायचा की आपल्या महाविद्यालयाचे नाव आपण किंवा कोणीपण गर्वाने घेतले पाहिजे की, आपण या महाविद्यालयामध्ये शिकत मोठे झालो.

कल्पना सर्वच व्यक्ती करते. लहानांपासून तर मोठ्यांपर्यंत करते. कोणत्यापण गोष्टींची कल्पना आपण करू शकतो. पण आताचा विचार केला तर ते म्हणजे 'माझ्या कल्पनेतील माझे महाविद्यालय' मी तर सांगितले की माझे महाविद्यालय कसे आहे म्हणून कल्पनेतील असे महत्त्वाचे नाही की, जे आपण कल्पनेत विचार केला ते हुबेहूब या कल्पनेच्या बाहेरच्या जगात पण तसेच राहिल. म्हणजे मी जर आपल्या कल्पनेतल्या महाविद्यालयाची गोष्ट केली तर ते मला चांगले वाटेल. परंतु ज्या महाविद्यालयात मी शिकते ते कल्पनेच्या महाविद्यालयापेक्षा पण चांगले आहे असे मी म्हणाले कारण कल्पनेतील महाविद्यालय खरोखरच्या जगात येणार नाही. म्हणून जे माझे महाविद्यालय आहे, जिथे मी शिकत आहे त्या महाविद्यालयामध्येच मला शिकून मोठे व्हायचे आहे. तिथे भेटणारे शिक्षण आणि ज्ञान देणारे शिक्षक माझ्या कल्पनेच्या महाविद्यालयामध्ये असणाऱ्या शिक्षकांपेक्षा पण खूप छान आहे. आणि ते महाविद्यालय आणि त्यातील शिक्षक असेच छान राहावेत.

कु. मोनाली प्र. धोतरकर
बी.एस्सी. ३

विद्रोही कवी... नामदेव ढसाळ...!!!

मराठी विषय शिकत असताना 'नामदेव ढसाळ' हे एक विद्रोही कवी आहेत असे खूपदा वाचले आणि ऐकले होते. त्यांच्या कविता मी वाचल्या त्यानंतरच मला कळायला लागले की, त्यांना 'विद्रोही' हा शब्द का जोडण्यात आला. मला त्यांचे विचार समजायला लागलेत. त्यांच्या कवितेची शब्दशैली विद्रोही आहे.

नामदेव लक्ष्मण ढसाळ असे त्यांचे पूर्ण नाव आहे. त्यांचा जन्म १५ फेब्रुवारी १९४९ पुणे जिल्ह्यामध्ये झाला. ते 'मराठी दलित साहित्यातील परिवर्तन घडवणारे लेखक आणि दलित चळवळीतील नेते' होते. महानगरीय जीवन आणि बोली भाषा या विषयावरील मराठीमधील महत्त्वाचे लेखन त्यांनी केले आहे. त्यांनी दलितांचे, शोषितांचे जीवन स्वतः भोगलेले आहेत, त्यांनी या सर्व गोष्टींचे स्वतः अनुभव घेतलेले आहे. असे सिद्धहस्त लेखक, कवी, कादंबरीकार, नाटककार यांना माझे कोटी कोटी नमन. १९७३ मध्ये त्यांचा पहिला कवितासंग्रह 'गोलपीठा' प्रकाशित झाला. यानंतर आणखी कवितासंग्रह 'मुखी म्हातान्याने डोंगर हलवले, तुझी इयत्ता कंची?', प्रसिद्ध झाले. आपल्या विशिष्ट शैलीने मराठी कवितेच्या परंपरेत मोलाची भर घालणाऱ्या आणि भाषिकदृष्ट्या प्रमाण मराठी भाषेपेक्षा वेगळी भाषा वापरून मराठीला समृद्ध करणाऱ्या मोजक्या साहित्यिकांपैकी एक प्रतिभाशाली कवी आहेत.

नामदेव ढसाळ यांनी 'दलित पँथर' ही संघटना १९७२ मध्ये सुरू केली. त्यांच्या कविता ह्या सत्य परिस्थितीवर भाष्य करणाऱ्या आहेत, ढसाळांची लेखणी वरणभातावर पसरसवलेल्या साजूक तुपासारखी नसून गोफणगुंड्यातून सणसणत सुटणाऱ्या गोट्यांसारखी आहे. ती एक चळवळीची, भाकरीची, ऊन-चिकट, रक्ताचे पाट पाहणाऱ्या, अत्तदीपभावाच्या दिशेने नेणारी, कोणत्याही प्रकारची तडजोड नाकारणारी कविता आहे. शेट सावकारांविरोधात उच्चारलेला जहाल यत्नार आहे.

मित्रांनो, कवी नामदेव ढसाळ हे पुरोगामी आणि अग्रेसर विचारांचे कवी आहेत. त्यांच्या कवितेत घुसावे लागले, त्यांच्या शब्दांना न समजता त्यांच्या एक एक शब्दांचा वेध घ्यावा लागतो.

चला तर मग आपण त्यांच्या काही निवडक कवितांचा आस्वाद घेऊया...

तिच्यासाठी (गोलपीठा)

नकारत तिला ऋतू आला
तिच्या ओटीपोटी लखलखीत बीजपण...
आभाळ मनातल्या मनात
कुठणाच्या माणसागत होत गेलं

फिक्कट पिवळसर

देणंघेणं नसताना
ती रस्त्यातून पैजणत जाताना
जंतूंच्या समस्त जमातीनं
सहस्राक्ष गुढ्या उभारल्या
असोशी वाहणाऱ्या गटारांनी
यम होऊन तिच्यासाठी
प्रार्थना भाकली..... दुवा मागितला.

थोडा वेळ तरी

काही माणसं असतात चारित्र्यवान
काही माणसं असतात चारित्र्यहीन
म्हणून पाऊस पडायचा राहत नाही
ग्रीष्मातही झाडे जळायची राहत नाही.
जिवंतपणीच नरक वाट्याला आला
मेल्यानंतर स्वर्गाचं अप्रूप कशाला?
फारच जीव कोंडून गेला रे
थोडा वेळी तरी गड्या उघड आकाशाची खिडकी.

जातीव्यवस्थेने घातलेल्या मणामणाच्या बेड्या वागवत, मान खाली घालून चालत असलेल्या समाजात बाबासाहेबांनी स्फुल्लिंग चेतलवं आणि वणवा पेटला. याच वणव्याचा एक त्रिद्रोही कवी नामदेव ढसाळ. ढसाळ यांनी शब्दांचा अक्षरशः हत्यारासारखा उपयोग केला. आणि शोषक व्यवस्थेचे वाभाडे काढले. 'तुझे बोट धरून चाललो आहे मी' मधल्या कविता अशाच धगधगत्या आहेत.

हा भाकरीचा जाहीरनामा
हा संसदेचा रंडीखाना
ही देश नावाची आई
राजरोस निजते कुबेराच्या सोबत
किंवा
तेवढेच आईच्या उदरातून आलेत?
बाकीची कुत्र्या-मांजराच्या!
ही त्याची केवळ उदाहरणं.

ढसाळांची कविता झाडा-फुलांच्या, वाऱ्या-
ताऱ्यांच्या, गोड-गुळचट बाता करणारी नाही. ती एका
चळवळीची बांधिलकीची कविता आहे. शोषकांविरुद्धात
उगारलेल्या मुठीचा तो जहाल अविष्कार आहेत. या संग्रहातल्या
कवितांतून हा अविष्कार सतत भिडत राहतो. मात्र तो भिडत
असतानाचे कवी ढसाळ यांनी उगारलेल्या मुठीच्या शेजारीच
आणखी एक बलदंड मुठ उभी ठाकते. ही मूठ असंख्य प्रश्नांची
आणि त्यांचा रोख नामदेव ढसाळ यांच्याकडेच...

ढसाळ बाबासाहेबांना उद्देशून म्हणतात.....

तुम्ही तुमची असली व्यक्तिपूजा कुणाला करू दिली नाही
तुमच्या पश्चात हा गुन्हा केला आहे मी
तुम्ही दिलेली शिक्षा भोगून
माझा जन्म पवित्र होईल
बाबासाहेब....

एका कवितेत ढसाळ सवाल करतात...

माझे वामपंथी पुरोगामी राजकारण कुठाय?
कुठायत ते समविचारी खरे डावे?
त्यावर त्यांचच म्हणणं अस...
ते बसलेयत संसदेत वर्गशत्रूबरोबर
इथे प्रश्न उभा ठाकतो तो ढसाळ आज नेमकं कुठलं राजकारण
करताहेत हा.
या असल्या ओळींपेक्षा
गड्या सोबत कर प्रवासासाठी पुढच्या
माझ्या मार्गाभोवती मोहाचे अरण्य पसरलेय

मी पश्चातापाची प्रार्थना म्हणतो आहे
क्षमा कर... विसरलो काही
तुझ्यावर कविता करणे.....

या ओळी कितीतरी अधिक सच्च्या आहेत. अर्थात या
अशा पश्चातापाच्या प्रार्थना म्हटल्या की, जबाबदारी संपली, असं
नाही. मनाला लागलेली टोचणी त्याने कमी होईलही कदाचित.
वैचारिक बांधिलकी एकीकडे आणि प्रत्यक्षात चालत असलेल्या
वाटा दुसरीकडे, या संघर्षातून मनाला होत असलेला काच कमी
होईलही त्यातून. पण काही काळच. आणि अशा प्रार्थनांनाही
अर्थहीन कर्मकांडाचं स्वरूप येण्याची भीती आहेच की. म्हणजे
मनाला टोचणी लावणाऱ्या व्यवहाराची कबुली घ्यायची. त्याबद्दल
वाटणारी खंत खुलेपणाने मान्य करायची. पण पुढे काय? पुढे तोच
आणि तसाच व्यवहार? त्यापेक्षा पश्चातापाची प्रार्थना म्हणण्याची
वेळच येणार नाही, याची काळजी घेतली तर...?

नामदेव ढसाळ यांचे जीवन :

नामदेव ढसाळ यांचा जन्म १५ फेब्रुवारी १९४९ रोजी
पुणे जिल्ह्यात खेड तालुक्यात कनेरसरशेजारच्या पूर या खेड्यात
झाला. त्यांच्या घरची परिस्थिती अत्यंत हालाखिची असल्याने
लहानपणीच ते वडिलांसोबत मुंबईला आले. मुंबईतील गोलपीठा
या वेश्यावस्ती असलेल्या भागातील झोपडपट्ट्यांमध्ये त्यांचे
बालपण गेले. त्यांचे वडील खाटीक होते. नामदेव ढसाळांनी
मुंबईमध्ये अनेक वर्षे टॅक्सी चालवली. ढसाळांवर डॉ. बाबासाहेब
आंबेडकरांचा मोठा प्रभाव होता. त्यांनी काव्य, गद्य, वृत्तपत्रांतील
स्तंभलेखन यातून आंबेडकरांचे क्रांतिकारी विचार मांडले.
त्यांच्या क्रांतिकारी साहित्याची दखल जागतिक पातळीवर घेतली
गेली.

इ.स. १९७३ मध्ये नामदेव ढसाळ यांचा पहिला
कवितासंग्रह 'गोलपीठा' प्रकाशित झाला. मुखर्ष म्हाताऱ्याने डोंगर
हलवले हा माओवादी विचारांवर आधारित, तर प्रियदर्शनी हा
त्यांचा इंदिरा गांधी यांच्याविषयीचा कवितासंग्रह आहे. तसेच
खेळ हा शृंगारिक कवितासंग्रह आहे.

दलित चळवळ :

ढसाळ यांनी साहित्याच्या माध्यमातून दलितांच्या व्यथा, वेदनांना प्रसिद्धी दिली. महाराष्ट्र आणि भारताला प्रभावित करणाऱ्या ' दलित पँथर' या आक्रमक संघटनेचे ते संस्थापक अध्यक्ष होते. या संस्थेची स्थापना त्यांनी इ.स. १९७२ मध्ये दलित चळवळीतील समवयस्क सहकाऱ्यांच्या व साहित्यिकांसह केली. या संघटनेवर अमेरिकेतील ब्लॅक पँथर चळवळीचा प्रभाव होता. या संघटनेद्वारा ढसाळ यांनी दलितांच्या अनेक प्रश्नांवर उग्र आंदोलने केली व तत्कालीन सरकारांना दलित हिताच्या भूमिका घेण्यास भाग पाडले. कालांतराने या चळवळीत फूट पडल्यांवरही ढसाळ हे दलित पँथरमध्येच राहिले. मराठवाडा विद्यापीठ नाम विस्तारामध्ये दलित पँथरने महत्त्वाची भूमिका बजावली आहे. दलित चळवळीत त्यांचे महत्त्वाचे योगदान आहे.

या चळवळीद्वारे नामदेव ढसाळ यांनी मागासलेल्या जमातींना तसेच दलित वर्गांना, बहुजन समाजाला वरती आणण्याचे काम केले आहे.

साहित्यशैली :

नामदेव ढसाळ हे इ.स. १९६० नंतरच्या मराठी कवींमधील प्रमुख कवी समजले जातात. त्यांनी विशिष्ट शैलीने मराठी कवितांमध्ये मोलाची भर घातली. त्यांनी भाषिकदृष्ट्या प्रमाण मराठी भाषेपेक्षा वेगळी भाषा वापरली. त्यांच्या लिखाणावर लघुनियतकालिकांचा, मनोहर ओक यांचा तर काही प्रमाणात दिलीप चित्र्यांचा प्रभाव दिसतो. त्यांच्या कृतींमध्ये वेदना, विद्रोह आणि नकार हा स्थायीभाव आहे.

साहित्यकृती

कविता संग्रह :

- १) आमच्या इतिहासातील एक अपरिहार्य पात्रः प्रियदर्शनी (१९७६)
- २) खेळ (१९८३)
- ३) गोलपीठा (१९७२)
- ४) तुझे बोट धरून चाललो आहे मी
- ५) तुम्ही इयत्ता कंची (१९८१)
- ६) मी मारले सुर्याच्या रथाचे सात घोडे
- ७) मुख् म्हाताऱ्याने डोंगर हलवले (१९७५)

- ८) या सत्तेत जीव रमत नाही (१९९५)
- ९) मी भयंकराच्या दरवाजात उभा आहे (निवडक कवितांचा संग्रह)
- १०) गांडू बगीचा
- ११) निर्वाणा अगोदरची पीडा

चिंतनपर लेखन

- १) सर्व काही समष्टीसाठी
- २) बुद्ध धर्मः काही शेष प्रश्न
- ३) आंबेडकरी चळवळ
- ४) आंधळे शतक
- ५) दलित पँथर- एक संघर्ष

कादंबरी :

- १) निगेटिव्ह स्पेस
- २) हाडकी हाडवळा
- ३) उजेडाची काळी दुनिया

नाटक :

अंधार यात्रा

पुरस्कार व सन्मान :

- ★ महाराष्ट्र राज्य पुरस्कार - (गोलपीठा) १९७२
- ★ सोव्हिएत लँड नेहरू पुरस्कार - १९७५-७६
- ★ महाराष्ट्र राज्य कवी केशवसुत पुरस्कार - १९८३
- ★ पद्मश्री पुरस्कार - १९९९
- ★ बहिणाबाई चौधरी पुरस्कार
- ★ पद्मश्री सहकारमहर्षी विखे पाटील साहित्य पुरस्कार
- ★ साहित्य अकादमी स्वर्णजयंती जीवनगौरव पुरस्कार - २००५
- ★ गंगाधर गाडगीळ साहित्य पुरस्कार - २००६
- ★ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मृती पुरस्कार
- ★ बुद्ध रोहिदास विचार गौरव - इ.स. २००९
- ★ इत्यादी पुरस्कार नामदेव ढसाळांना देण्यात आले आहेत.

निधन :

नामदेव ढसाळ यांनी त्यांच्या आयुष्याची अनेक वर्षे मायस्थेनिया ग्रॅव्हीज या दुर्धर आजाराने ग्रस्त झालेली काढली. याशिवाय त्यांना कॅन्सरचा आजारही जडला होतो. सोमवार १३ जानेवारी २०१४ रोजी त्यांना मुंबईतील बॉम्बे हॉस्पिटलमध्ये दाखल करण्यात आले होते. बुधवार, १५ जानेवारी २०१४ रोजी पहाटे ४ वाजताच्या सुमारास त्यांचे निधन झाले. ते ६४ वर्षांचे होते. सगळीकडे ही दुःखद बातमी हव्याच्या झोक्यासारखी फैलली. सर्व जनता आक्रोश व्यक्त करत होती. न्यूज चॅनल, वृत्तपत्र, मासिक इ. त्यांचीच बातमी होती. गुरुवार १६ जानेवारी २०१४ सकाळी ११ वाजता आंबेडकर महाविद्यालयाच्या प्रांगणात अंत्यदर्शनासाठी लाखोंच्या संख्येने जनता उपस्थित होती. त्यानंतर चैत्यभूमी येथे त्यांच्यावर अंत्यसंस्कार करण्यात आले.

त्यांचे निधन झाले तरी ते शरीराने केवळ आपल्यामधून नाहीसे झाले आहे परंतु त्यांचे विचार सदैव आपल्या मनामध्ये जिवंत राहिल. त्यांचे विचार व कविता या अमर आहेत. म्हणूनच नामदेव ढसाळ यांचा कधीच अंत होऊ शकणार नाही.

समारोप :

एक विद्रोही कवी नामदेव ढसाळ हे शरीराने जरी मृत असले तरी ते त्यांच्या काव्यसंग्रहाने, त्यांच्या विचाराने नेहमी आपल्या जनतेमध्ये अमर राहिल. याचेच उदाहरण म्हणजे ढसाळ यांच्या जन्मदिनी दरवर्षी महाराष्ट्र साहित्य परिषद, राजगुरुनगर, पुणे व ग्रामपंचायत पूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने “पद्मश्री नामदेव ढसाळ जयंती सोहळा, काव्यप्रतिभा पुरस्कार व कविसंमेलन...” आदी भ्रगच्च कार्यक्रम, जन्मभूमी खेड तालुक्यात आयोजित केले जातात.

नामदेव ढसाळांच्या निधनानंतर त्यांच्या स्मृती तेवत ठेवण्याच्या इराद्याने इतर समविचारी मित्रांनी ‘नामदेव ढसाळ स्मृती गौरव समिती’ ची स्थापना करून नामदेव ढसाळांच्या एकूण आयुष्याला सलाम करणारा ‘सारे काही समष्टीसाठी’ हा अभिवादनपर कार्यक्रम दरवर्षी १५ जानेवारी रोजी मुंबई येथे साजरा केला जातो. या कार्यक्रमात आंबेडकरी कविता, नामदेव ढसाळ यांच्या कवितांचे वाचन, त्यांच्या कवितांचे नाट्यरूप,

त्यांनी लिहिलेल्या गाण्यांचे सादरीकरण तसेच त्यांच्या जीवनावर व कवितांवर आधारित चित्र प्रदर्शन, चित्रकविता, प्रदर्शनी, त्यांची शाहिरी, कविता वाचन, चर्चासत्र, चित्रपट, लघुचित्रपट अशा कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येते.

तसेच साहित्य क्षेत्रातील योगदानाबद्दल दरवर्षी ‘द बुक गॅलरी’ आणि ‘मुक्त शब्द’ यांच्या वतीने ‘शब्द साहित्य पुरस्कार’ दिले जातात. २०१४ सालापासून ‘नामदेव ढसाळ शब्द पुरस्कार’ दिला जातो. त्या सालचा पहिला ढसाळ शब्द पुरस्कार हिंदी कवी विष्णू खरे यांना जाहिर झाला आहे.

नामदेव ढसाळ स्मृती गौरव समितीच्या वार्षिक कार्यक्रमात समितीमार्फत दरवर्षी नामदेव ढसाळ यांच्या नावाने एका कवीला गौरवण्यात येते. २०१६ साली पहिला पुरस्कार आंबेडकरी कवी लोकनाथ यशवंत यांना मिळाला होता. हा पुरस्कार देण्यासाठी नागराज मंजुळे, उदय प्रकाश उपस्थित होते.

अशाप्रकारे नामदेव ढसाळांनी आपल्या शब्दांच्या हत्यारांची छाप ऐतिहासिकदृष्ट्या कायमस्वरूपी सोडली आहे. त्यांचे समाजाप्रति प्रेम व योगदान माझ्या मनात त्यांच्याप्रती आदर निर्माण करतो.

विद्रोही कवी नामदेव ढसाळ

ऐतिहासिक नाव झाले आहे.

कु. मेघा सु. सौदागर

बी.ए. ३

आदर्श शिक्षक

गुरूची महती विशद करताना म्हणतात की,
गुरूर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुगुरुर्देवो महेश्वराः
गुरूरेव परं ब्रह्मा तस्मै श्रीगुरुवे नमः

गुरूला आपल्या जीवनात अत्यंत महत्त्वाचे स्थान आहे. गुरूच्या मार्गदर्शनाने व आशीर्वादाने आपण आपल्या जीवनाचे ध्येय गाठण्यासाठी परिश्रम घेऊन ते प्राप्त करत असतो. बाळाचा जेव्हा जन्म होतो तेव्हा त्याची पहिली गुरू आई असते. आई बाळावर गर्भात असतानाच संस्कार करत असते.

‘आई माझा गुरू। आई कल्पतरू’

असे आपण एकले असेलच. बाळ आपल्या कुटुंबाकडून अनेक चांगल्या गोष्टी ग्रहण करित असतो. वयाच्या ६ ते ७ व्या वर्षी बाळाला शाळेत घातले जाते. शाळी ही समाजाची छोटी प्रतिकृती आहे. असे आपण नेहमी पुस्तकात वाचत आलो आहोत. मुलांना शाळेत ज्ञान ग्रहण करण्यासाठी शिक्षक मदत करत असतात. शिक्षक विद्यार्थ्यांना अनेक विषयाचे प्रात्यक्षिक अनुभव देऊन शिक्षण देतात. समाजात शिक्षकाला मोठे आदराचे स्थान आहे. शिक्षकांकडे समाज राष्ट्रनिर्मितीचा घटक या नात्याने पाहत असतो.

पण आज समाजात शिक्षकांची प्रतिमा डागाळली जात आहे. शिक्षक कर्तव्यापासून दूर लोटत चालला आहे. अशी टीका त्यांच्यावर होत आहे. २००९ च्या 'Right to Education (RTE)' या अधिनियमाने शिक्षण क्षेत्रात अमुलाग्र बदल घडवून आणला आहे. शिक्षकांना या कायद्यामुळे अध्यापन कार्य न करता वेतन, भत्ते व इतर सुविधा शासनातर्फे पुरविल्या जातात असे समाजाचे मत बनत चालले आहे.

शिक्षकांवर जनगणना, निवडणुकीची कामे वा इतर शासकीय माहिती गोळा करण्याची कामे सोपविल्या जातात. त्याचाच भार म्हणून ‘शालेय पोषण आहार योजना’ सुरू करून शिक्षकांना अध्यापन कार्याव्यतिरिक्त इतर कार्यात गुंतवण्यात आले आहे. त्याचाच परिणाम म्हणून शिक्षकांची गुणवत्ता ढासळत चाललेली आपणास दिसून येते. त्यात म्हणून डी.एड., बी.एड. चे कारखानेच उघडण्यात आले. त्यातून दरवर्षी लाखो बेरोजगार युवक नोकरीच्या शोधात TET व CET च्या परीक्षांची वाट बघत दिवस काढत आहेत. पण अजूनही नोकरीची शाश्वती नाही. म्हणून २ ते ३ हजार रुपयांच्या मानधनावर नोकऱ्या

स्वीकारत आहे.

एकेकाळी डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांनी दाखवून दिले होते की, स्वतःच्या पेशावर निष्ठा, त्यागाची भावना, राष्ट्राची सेवा व मेहनत या बळावर ते राष्ट्रपती पदापर्यंत जाऊन पोहचले. त्याचीच आठवण म्हणून आपण आज ५ सप्टेंबर ला शिक्षक दिन साजरा करतो. शिक्षकांना केंद्र व राज्य शासनातर्फे विविध आदर्श शिक्षक पुरस्कार देऊन गौरविण्यात येते. परंतु त्यांची व्यथा समजून घेण्याचा प्रयत्न मात्र शासन करत नाही.

भारताचे महान वैज्ञानिक व माजी राष्ट्रपती डॉ. ए.पी.जे. अब्दुल कलाम शिक्षकांबद्दल म्हणतात की, “शिक्षक हा एका शिडीप्रमाणे आहे त्याचा उपयोग वर चढून जाण्यासाठी आपण करतो मात्र ती शिडी जागेवरच राहते.”

निःस्वार्थ भावनेने आपल्या जवळील संपूर्ण ज्ञान विद्यार्थ्यांना देणारे शिक्षक आजही आहेत. आपण अनेकदा मोठ-मोठ्या व्यक्तीच्या भाषणात एकत असतो की, आज मी या पदापर्यंत येऊन पोहचलो ते म्हणजे माझ्या शिक्षकांमुळे. समाजात आजही विद्यार्थ्यांची सेवा म्हणून मोफत शिक्षण पुरविणारे शिक्षक आढळून येतात. गरीब, होतकरू, महत्त्वाकांक्षी व प्रामाणिक विद्यार्थ्यांना पुढे नेण्यात त्याचा महत्त्वाचा वाटा दिसून येतो. डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन म्हणायचे की, “राष्ट्र निर्माण करणारा, दिशा दाखवणारा घटक म्हणजे शिक्षक”. एका विद्वानाने असे म्हटले आहे की, जर एक डॉक्टर बिघडला तर एक पेशंट दगावेल, जर एक इंजिनिअर बिघडला तर एखादी इमारत कोसळेल पण जर एक शिक्षक बिघडला तर संपूर्ण पिढी उद्ध्वस्त झाल्याशिवाय राहणार नाही.” आदर्श शिक्षकांमुळे भारतात चारित्र्य, नितीमुल्ये, नैतिकता, संस्कार या सर्व गोष्टी टिकून आहेत. भारतीय सभ्य संस्कृती आजही अभिमानाने ताठ उभी आहे.

आचार्य विनोबा भावे शिक्षकांबद्दल म्हणतात की, जो शिक्षक मुलांचे फक्त दोषच पाहतो, तो बरा शिक्षक. जो शिक्षक मुलांचे फक्त गुण पाहतो, तो बरा शिक्षक आणि जो शिक्षक मुलांचे चांगले गुण व वाईट गुण याचा स्वीकार करतो तोच खरा शिक्षक.

शेवटी एवढेच म्हणेल की, सर्वांनी आपल्यासमोर एक चांगले व्यक्तिमत्त्व पुढे ठेऊन वाटचाल करावी.

अक्षय वि. कावडकर

बी.कॉम. - ३

बाबांचे संस्कार...!

लग्नानंतर प्रथमच माहेरी आलेल्या ललिताचे माहेरपण आठवडाभर चालते. सगळा आठवडा तिला हवं ते करण्यात सरला. परत सासरी जाताना ललिताचे वडील म्हणाले, “हा घे बेटा, सुगंधी अगरबत्ती पुडा.” जेव्हा सकाळी पुजेला बसशील तेव्हा ही अगरबत्ती लावं बेटा. असे आठवणीने सांगितले. आई म्हणाली, ‘अहो, असं अगरबत्ती देतात का कुणी?’ ललिता प्रथमच माहेरपण करून सासरी जाते. काहीतरी मोठं द्यायला हवे होते. तसं वडिलांनी खिशात हात घातला अन् असतील तेवढे पैसे तिच्या हातात दिले.

ललिता सासरी पोहचल्यावर सासूने आईने दिलेल्या सगळ्या वस्तू बघितल्या. बाबांनी दिलेला अगरबत्ती पुडा बघून नाक मुरडले. सकाळी ललिताने अगरबत्तीचा पुडा उघडला. आत एक चिठ्ठी होती. या चिठ्ठीमध्ये... “बेटा ही अगरबत्ती स्वतः जळते, पण संपूर्ण घराला सुगंधी करून जाते. एवढंच नाही तर आजूबाजूचा परिसरही दरवळून टाकते. तू काही वेळा नवऱ्यावर रूसशील, कधी सासू-सासऱ्यांवर नाराज होशील. कधीतरी नणंद किंवा जाऊबाईच ऐकूण घ्यावं लागेल, तर कधी शेजाऱ्यांच्या वर्तनावर खडू होशील तेव्हा माझी भेट लक्षात ठेव. स्वतः जळताना अगरबत्ती जसं संपूर्ण घर आणि परिसर सुगंधी बनवते तशी तू सासरवाडीला बनवं....”

ललिता चिठ्ठी वाचून रडू लागली. सासू धावतच जवळ आली. नवरा, सासरे देवघरात डोकावले ती फक्त रडत होती. अग! हात पोळला का. नवऱ्याने विचारले. काय झालं ते तरी सांग. सासरे म्हणाले. सासू आजूबाजूचे सामानात काही आहे का ते बघू लागली. तेव्हा ती वळणदार अक्षरातील चिठ्ठी नजरेला पडली. ती चिठ्ठी वाचून तिने सुनेला मिठीत घेतले. चिठ्ठी स्वतःच्या नवऱ्याच्या हातात दिली. सासऱ्यांकडे चष्मा नसल्याने ते मुलाला म्हणाले, बघ काय आहे! सारे कळल्यावर संपूर्ण घर स्तब्ध झाले. “अरे, ही चिठ्ठी फ्रेम कर. ही माझ्या ललिताला मिळालेली सर्वात महागडी भेट आहे. देवालयाच्या बाजूलाच याची फ्रेम लाव.” सासू म्हणाली. अन् त्यानंतर ती फ्रेम सातत्याने

दरवळत राहिली, पुडा संपला तरीही....

यालाच म्हणतात संस्कार.... आपण एखाद्या कार्यक्रमाची सुरुवात करताना जस दीप प्रज्वलन करतो. दीवा स्वतः जाळतो पण इतरांना प्रकाश देतो. इतरांना प्रज्वलित करतो. हा यामागचा खरेतर विचार आहेत. आपण दिव्याचा हा गुणधर्म आपल्या अंगी बाळगला पाहिजे.

कु. भावना से. रेवतकर
बी.एस्सी. ३

माझी जात काय?

भर उन्हात मरण तो जमिनीत
पेरत बसला आहे....
एका दोरीवर त्यांच्या आयुष्याची तडजोड संपते
हा खेळ फसवा आहे...

फुटपाथच्या सिग्नलवर देशांचं भविष्य
भिक मागत बसलयं,
पण त्यांच्या भिकारड्या जातीला
आरक्षण हो कसलयं?

असे कसे देशाच्या लेकींच्या भंगलेल्या स्वाभीमानाचे
शिंतोडे पडलेले रोज दिसते,
अशी कशी या भामट्यांना अब्रूच्या
आक्रोशातही जात दिसते....

कितीही समजावल्या या समाजातला माणूस
जागत नाही,
माणूसकीचा भोंगा इथे कुठेच
वाजत नाही....

घ्या करा घाव! या धमन्यांतून
बघा जात वाहते काय?
त्याच रंगावरून ठरवा माझी
जात काय....

कु. रिद्धी प्र. देशमुख
बी.ए.- १

आठवण

आठवण येते कधी मला
अन गालावर खुदकन खळी पडते...
तर कधी हसता हसता
डोळ्यात माझ्या पाणी आणते...

गदीत राहून सुद्धा ती
एकातांचा आभास देते...
आणि एकांतात गेले तरी मला
नाही कधीच एकटे सोडत...

डोळे बंद केल्यावरचे
सर्व विश्व दाखवून देते...
अन उघड्या डोळ्यांनाही
ती कधी धुंद करून टाकते...

दूर लोटायचा प्रयत्न केला तर
अधिकच जवळ येऊन बसते...
जवळ तिला बोलावले तर मात्र
कोपऱ्यात कुठेतरी दडून बसते...

हिच आहे माझी खरी मैत्रीण
नेहमी साथ देणारी...
रडवणारी-हसवणारी असली तरी
हवी हवीशी वाटणारी...

कु. मेघा सौदागर
बी.ए.- ३

आई काय असते

कुणाला जवळ असून काळजी नसते
तर कुणी ताच्यात आई शोधते
कुणाला एकच ओझं वाटते
तर कुणी हजारात आई शोधते
ज्यांच्याकडे आई नाही
त्यांचा विचारा आई काय असते.

कुणी आईला देव मानते
तर कुणी गार्डत आई शोधते
कुणी आईकडे चॉकलेटची मागणी करते
तर कुणी देवाकडे एका आईची मागणी करते
ज्यांच्याकडे आई नाही
त्यांना विचारा आई काय असते.

कुणाला आवडत नाही ओरडणे तिचे
तर कुणी अजानात आई शोधते
कुणाला घरात नकोशी वाटते
तर कुणी घरात आई शोधते
ज्यांच्याकडे आई नाही
त्यांना विचारा आई काय असते.

आई मुलांच्या यशासाठी सर्वस्व पणाला लावते
मुले मात्र लग्नानंतर आईलाच वृद्धाश्रम दावते
आई जवळ असता कुणाला तिची काळजी नसते
दूर गेल्यावर कळते की कितीही झाले
तरी आपली आई आपली असते
ज्यांच्याकडे आई नाही
त्यांना विचारा आई काय असते.

गौरव शिरपूरकर

बी.ए. - १

पारख

समतेच्या वेटोळ्यात गुंतून, माझी जात पाहिली गेली!
मन ओळखण्या माझं, पैश्यांची कपात पाहिली गेली!!

कष्टाच्या तरातूज माझ्या, समाधानाचं माप मोठं होत!
माझ्या हृदयाची श्रीमंती, साध्या घरात पाहिली गेली!!

लालसेचं गोडधोड नाही, मज कष्टाची भाकर न्यारी!
अस्तित्वाची किरणं माझी, जुन्या वेशात पाहिली गेली!!

राजा असो वा रंक, गरजेशी ही पाऊले धावती!
माझ्या सोबतीची पारख, खाली खिशात पाहिली गेली!!

नैराश्याचा गळा घोटून, हास्य प्रत्येकास जाब देती!
मनाच्या सौंदर्याची ज्योत, माझ्या रंगात पाहिली गेली!!

वैभव लि. बन्नगरे

बी.एस्सी. - २

ज्ञानदीप

ज्ञानाच्या प्रकाशाने
उजळतो आसमंत सारा
अज्ञानाचा नाश होऊन
ज्ञानाचा विजय व्हावा.

अडचणीच्या शिखराला
प्रयत्नाने सर करावा
वाटेमधल्या काट्यांपासून
मार्ग मोकळा करत जावा.

लेखणी ही अज्ञानाला
सक्षम करण्या मदत करते.
मनगटातल्या ऊर्जेला
योग्य वेळी जागृत करते.

प्रतिक्षा असते ती फक्त
आपुल्यातल्या जिद्दीची
मन हे पेटून उठताच
अशक्य ही शक्य करिती.

ज्ञानदीपाच्या दिव्याला
जगभर पसरवत रहावे
जीवनातल्या वाटेवर
दीपस्तंभ उभारत जावे.

कु. ऋतिका र. जाधव
बी.कॉम.- १ (इंग्रजी)

चला आपण मैत्री करूया

माझ्या मनातील गोष्टींची गाठ तुमच्या मनासोबत बांधूया
आपली मने, आपली चिंता, आपल्या नात्याला गाठ बांधूया
चला आपण मैत्री करूया.

तुमची मुलगी म्हणजे मी, माझे पिता म्हणजे तुम्ही
पण, आज हे नातं आपण विसरूया
आणि नवीन नातं मात्र बनवूया
चला आपण मैत्री करूया

माझे अठरा वर्षातील सिक्रेट आणि तुमचे चौपन्न
वर्षातील सिक्रेट एकमेकांना सांगूया
चला आपण मैत्री करूया

माझे पहिले बेस्टफ्रेंड म्हणजे तुम्ही आणि
तुमची पहिली बेस्टफ्रेंड म्हणजे मी
असं आजन्म एग्रीमेंट आपल्या मनाच्या
न्यायालयामध्ये बनवूया
चला आपण मैत्री करूया

लहानपण तुमचं कष्टांमध्ये गेलं आणि माझे लहानपण जे
तुम्ही आमचं बनवलं
आता थोडे आणखी कष्ट करूया
आणि आता तुमचे लहानपण जगू या
चला आपण मैत्री करूया.

दुःखामध्ये अश्रू तर सुखामध्ये हसू वाटूया
मनातील गोष्टी एकमेकांना हक्काने सांगूया
एक नवीन नातं, एका नवीन चित्रासारखं बनवूया
चला ना बाबा, आपण मैत्री करूया.

कु. निलिमा एस. मसराम
बी.कॉम.- १ (इंग्रजी)

कितनी है...!

सोच रहे जो मेरे अंदर बुराई कितनी है ।
सोचा न इस जख्म की दवाई कितनी है ॥

अलग-अलग किरदार निभा रहा हूँ अकेला ।
खुद नहीं जानता मेरी कहानी कितनी है ॥

इस बार उन्होंने मेरी तारिफों से ऐलान किया ।
तब जाना गिराने की उनकी तयारी कितनी है ॥

मैं लिखता रहा गजलें और पढते सभी गए ।
जो जिया उसे वो समझे गहराई कितनी है ॥

खुद ही फस जाता मैं तुम्हारी बातों में वरना ।
आँखों से पहचानता झुट में सफाई कितनी है ॥

मिट्टी में फसले उगाकर जनता को खिलाता ।
रो पडा वह जब पुछा की कमाई कितनी है ॥

वैभव लि. बन्नगरे
बी.एस्सी.- २

मेरे पापा

हर ख्वाईश पूर करते हो मेरी
कभी अपनी ख्वाईश भी बताओ ना पापा
नहीं देख सकते दर्द में मुझको
कभी अपना दर्द भी जताओ ना पापा ।

चॉकलेट माँगू, पुरा डिब्बा लाते
ड्रेस माँगू, साथ सैंडल लाते
पर अपने लिए भी साल में एक बार
कपड़ा नया सिलाओ ना पापा ।

थकान होती है थोड़ीसी मुझको
गोद में अपनी सुलाओ ना पापा
बचपन की तरह आज भी एकबार
गले से अपले लगओ ना पापा ।

शांत हो आप पानी की तरह
पर मेरे लिए क्यू लड़ते हो पापा
भगवान से माँगूंगी हर बार आपको
हर जनम में मुझको मिलोगे न पापा.....

कु. निधी टेकाम
बी.बी.ए.- ३

MY COLLEGE IN MY IMAGINATION

Colleges are on of the best stages and they develop students in a many ways. Students love their college but some of them want to include and also exclude some time honoured rules and regulations. There should be changes as per time in our education system. Let's discuss some imaginary colleges with some new ideas.

College is a concept learning platform for all of us. College is a platform where we learn a lot of things. Although they help us in our entire life. I love my college and I am sure that all of us love their colleges. I always want to be in a big college with a decent infrastructure. Students from different classes have different subjects, similarly, each and every class should be designed in a different way. This will encourage student and help them to perform well. In my college there are different courts for football and basketball. They also support students to perform well in sports. A college should really have a big playground and a green environment. There is also a period is called the imagination period. In this class, we are free to discuss what new ideas we have and how to implement these ideas. There should really be a class for encouraging and testing what knowledge students gain in different subjects.

Teachers play a very important role in our life and when a student likes his teacher, he can blindly trust and obey them. Whereas if a student does not, he will try to stay away from them or would like to bunk their class. So, I dream of a college where I could choose my own teachers for every subject. Really it will be amazing if I will get my dream college. Learning will become easier, interesting as well as convenient. A college is a place where we learn and now it's time to change some old and off educational patterns.

Education is a basic need and each and every student has to go to college to learn some tricks and techniques for their education. I wish to have a college where digital books would be allowed. Biology is not about learning from books, it should be taught practically. When we will see the original plant, cells, it

will be easy for us to understand. I always wish to have a college where I could learn things like this. There should be an innovation period in every class and students should be allowed to make something new at their own. This will develop their mind and will help them to think and promote their creativity. Many students want to make new things but they won't get proper equipment or chemicals to perform an experiment. So, I always dream to be in a college where I could get all these things to try something new.

The 3D education system should be introduced in college as per the dream college; those subjects which cannot be taught practically should be taught online with the help of 3D technology. This is all about my dream college and I am sure that these changes will definitely change the way of learning in our country.

Ku. Priya D. Dhandale

B.Sc.-II (M/B)

HOW IS MY SCHOOL LIFE?

In my school, I have many friends. We talk and play and sometime we fight on daily things. I have so many friends. They are very nice. We like our teachers. We respect elders and love our youngers. I never complaint to anyone for anything. I miss my school when there is vacation. We play our own games created by us at the time of interval. We never frank on anyone. In my school me and my friends share our things like lunch and secrets. At the time of periods we study by heart. We do homework regularly. We work and play a lot. Our day begins with a prayer and ends with play. We learn valuable things in the school. We do study to develop our brain power. Sometimes we write articles, poems or our own created things and many other stories.

In this way, our personality is developed at the school, that's why 'I love my School' very much.

Sahil V. Mahalley

B.Sc. - I (M/B)

TYPICAL DAYS

Life is going with same routine
Walking, eating, working & sleeping
Feels like life is sick
For a person who is weak.

Now I started to become sick
My mind stopped like a heavy brick
And my body started to become stone
Who was always alone.

Being scared, crying and lying
I wanna stop now from that things
To put an end to endless worries
I now changed my direction for
new memories.

Hoping to have a beautiful world
Changes needs to occurred like pearled
Life is always going to be tingled up
So, look for a new road which
brighten your mood like a coffee cup.

Ku. Nilima S. Masram
B.Com. - I (Eng)

MISTAKE

If a scientist makes a mistake
It's a new 'Invention'

If an artist makes a mistake
It's a new 'Art'

If a tailor makes a mistake
It's a new 'Design'

If a magician makes a mistake
It's a new 'Magic'

If a cook makes a mistake
It's a new 'Recipie'

If an actor makes a mistake
It's a new "Creativity"

If a sportsman makes a mistake
It's a new 'Mistake'

If an administrator makes a mistake
It's a new 'Principle'

But, If a studnet makes a mistake
Ohh!!! It's a 'Zero'!!!

Sahil V. Mahalley
B.Sc. - I (M/B)

MY BEAUTIFUL COUNTRY INDIA

In west there is Gujarat,
In east there is Kolkata,
In north there is Kasmir,
In south there is Kanyakumari,
We all are Indians of India.
India is a great country.

There are so many cultures,
There are so many customs,
There are so many dresses,
And there are many festivals,
We all are Indians of India.
India is a great country.

So many religions,
So many casts,
So many rights,
Ans so many goods.

Here is Ram,
Here is Rahim,
All the gods are equal,
India is a great country.

Here is a Ramayana,
Here is a Mahabharata,
Here is a Adigrantha,
And here is a Quran Sharif,
India is a great country.

In India here was Akbar,
And there was Shivaji,
Here was Rana Pratap,
India is a great country.

India is a great country,
North and South are same,
East and West are equal.

My great country in the world,
My beautiful country in the world,
None other than India,
I Love my India.

Sahil V. Mahally
B.Sc. - I (M/B)

८) हॅण्डबॉल (मुले)

१) राज राठोड - बी.एस्सी. २

९) हॅण्डबॉल (मुली) :

१) कु. गायत्री इनवते - बी.ए. २

२) कु. दर्शना बारई - बी.ए. २

३) कु. नेहा इंगळे - बी.ए. २

४) कु. सुदिप्ता कुमार - बी.कॉम. २

५) कु. श्रुती भिमटे - बी.कॉम. १

१०) रग्बी (मुले)

१) राज राठोड - बी.एस्सी. २

११) वुड बॉल (मुले) :

१) राहुल पिरोडिया - एम.कॉम. १

२) बादल मानेराव - एम.कॉम. १

१२) वुड बॉल (मुली) :

१) कु. जुही राऊत - बी.ए. २

२) कु. साक्षी राऊत - बी.बी.ए. २

१३) व्हॉलीबॉल (मुली) :

१) कु. मोनाली भस्मे - बी.कॉम. १

२) कु. निलिमा मसराम - बी.कॉम. १

१४) बॉक्सिंग (मुली) :

१) कु. अंकीता भांगे - बी.ए. ३

२) कु. स्नेहा वनवे - बी.ए. ३

१५) बुद्धिबळ (मुले) :

१) शंतनु महल्ले - एम.बी.ए. २

२) उद्देश ढगे - एम.बी.ए. २

निवड चाचणीमध्ये सहभागी खेळाडूंपैकी गुणवत्तेनुसार खालील खेळाडूंची निवड नागपूर विद्यापीठाच्या संघात करण्यात आली.

अ.क्र.	खेळाडूंचे नाव	वर्ग	खेळाचे नाव	आंतरविद्यापीठ स्पर्धेचे स्थळ
१	कु. भारती डी. चरडे	एम.कॉम. १	बॉलबॅडमिंटन	एस.आर.एम. विद्यापीठ, चेंगलपट्टू, चेन्नई
२	कु. शिवानी एम. सुरजुसे	बी.ए. ३	बॉलबॅडमिंटन	एस.आर.एम. विद्यापीठ, चेंगलपट्टू, चेन्नई
३	कु. धनश्री आर. नेहारे	बी.बी.ए. ३	बॉलबॅडमिंटन	एस.आर.एम. विद्यापीठ, चेंगलपट्टू, चेन्नई
४	कु. दिव्या जी. सावरकर	बी.ए. ३	खो-खो	व्ही.एन.एस. विद्यापीठ, गुजरात
५	कु. प्रियंका डी. राऊत	बी.ए. २	खो-खो	व्ही.एन.एस. विद्यापीठ, गुजरात
६	कु. अंकीता एम. भांगे	बी.ए. ३	बॉक्सिंग	लव्हली प्रोफेशनल विद्यापीठ, जालंधर
७	कु. नुपुर एस. बकाले	बी.एस्सी. २	योगासन	के.आय.आय.टी, भुवनेश्वर (ओरिसा)
	(खेलो इंडिया युनिव्हर्सिटी गेम्स ला रौप्य पदक विजेता)			जैन विद्यापीठ, बंगलोर

८)	कु. गायत्री सी. इनवते	बी.ए. २	हॅन्डबॉल	चौधरी रनबीरसिंग विद्यापीठ, हरियाणा
९)	राज एस. राठोड	बी.एस्सी. २	रग्बी	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
१०)	संघदीप डी. इंगोले		बी.बी.ए. ३	कबड्डी संत गाडगेबाबा विद्यापीठ, अमरावती
११)	कु. जुही एम. राऊत	बी.ए. २	वुडबॉल	जगन्नाथ विद्यापीठ, जयपूर
	(अ.भा. आंतरविद्यापीठ रौप्य पदक विजयी संघ)			
१२)	राहुल डी. पिरोडिया	एम.कॉम. १	वुडबॉल	जगन्नाथ विद्यापीठ, जयपूर
१३)	बादल डी. मानेराव	एम.कॉम. १	वुडबॉल	जगन्नाथ विद्यापीठ, जयपूर

नागपूर विद्यापीठ योगासन संघाचे सराव शिबिर (मुले/मुली)

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर योगासन संघ (मुले/मुली) अखिल भारतीय आंतरविद्यापीठ योगासन स्पर्धा कलिंगा इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी, भुवनेश्वर येथे झालेल्या स्पर्धेत दोन्ही संघाला मुलींना चवथे स्थान व मुलांना पाचवे स्थान प्राप्त झाले. याच आधारावर प्रथम आठ संघांना खेळो इंडिया युनिव्हर्सिटी गेम्सकरिता पात्र ठरविण्यात आले. या दोन्ही संघाचा सराव दि. २१ एप्रिल ते २६ एप्रिल पर्यंत महाविद्यालयाच्या योगा भवन येथे घेण्यात आला. या दोन्ही स्पर्धेकरिता डॉ. तेजसिंह जगदळे यांना नागपूर विद्यापीठाच्या संघाचे प्रशिक्षक म्हणून नियुक्त करण्यात आले होते. डॉ. जगदळे यांच्या मार्गदर्शनात या दोन्ही संघाने मुलांनी सुवर्णपदक व मुलींनी रौप्यपदक प्राप्त करित नागपूर विद्यापीठाच्या नावाने इतिहासच घडविला. या स्पर्धा जैन विद्यापीठ, बंगलोर येथे घेण्यात आलेल्या होत्या. या दोन्ही संघाचा विविध ठिकाणी सत्कार होवून क्रीडा मंत्री, महाराष्ट्र राज्य मा.श्री उदय सामंत, कुलगुरू डॉ. सुभाष चौधरी, डॉ. शरद सुर्यवंशी (सल्लागार शारीरिक शिक्षक विभाग, नागपूर विद्यापीठ) यांच्या हस्ते सुद्धा सन्मानित करण्यात आले. ही महाविद्यालयाकरिता गौरवाची बाब आहे.

उत्कृष्ट शारीरिक शिक्षक अवार्ड

नागपूर विद्यापीठ शारीरिक शिक्षण विभाग, मैत्री परिवार, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने यावर्षीपासून महाविद्यालय, कनिष्ठ महाविद्यालय व हायस्कूलमधील उत्कृष्ट क्रीडा क्षेत्रात कार्य करणाऱ्या शारीरिक शिक्षकांचा दिनांक १७ सप्टेंबरला साई सभागृह शंकरनगर येथे स्वर्णिम गुजरात स्पोर्ट्स विद्यापीठ, गांधीनगर, गुजरात चे कुलगुरू डॉ. अर्जुनसिंग राणा, प्रकुलगुरू डॉ. संजय दुधे, श्री संजय भेंडे, डॉ. शरद सुर्यवंशी यांच्या हस्ते डॉ. तेजसिंह ल. जगदळे यांना सपत्नीक उत्कृष्ट शारीरिक शिक्षक म्हणून सन्मानपत्र व ब्लेझर देवून सन्मानित करण्यात आले.

विशेष पहिलाच अवार्ड प्राप्त करणारे डॉ. तेजसिंग जगदळे यांचे नाव निवडल्या गेले. ही नबीरा महाविद्यालयाकरिता अत्यंत सन्मानाची बाब आहे.

डॉ. तेजसिंह ल. जगदळे

विभाग प्रमुख, क्रीडा विभाग
नबीरा महाविद्यालय, काटोल

राष्ट्रीय छात्र सेना (N.C.C.)

वार्षिक सत्र १९२१-२२ या वर्षाकरिता १४ रिक्त जागेकरिता नवीन १७५ विद्यार्थ्यांनी (मुले/मुली) नोंदणी केलेली होती. या सर्वांची शारीरिक क्षमता मुलांकरिता ५.०० कि.मी. व मुलींकरिता ३.०० कि.मी. अशी होती. शारीरिक मोजमापाच्या आधारावर ०९ मुले व ०५ मुलींची निवड करण्यात आली.

एन.सी.सी. प्रशिक्षण :

सर्व एन.सी.सी. कॅडेटचे लेखी आणि प्रात्यक्षिक वर्ग शुक्रवार व शनिवारला दुपारी ३.०० ते ५.०० या वेळेत घेण्यात येतात.

स्वातंत्र दिवस समारोह :

१५ ऑगस्ट २०२१ स्वातंत्र्यदिवस समारोह संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. राजूजी देशमुख यांच्या हस्ते झेंडावंदन करून एन.सी.सी. रायफल प्लाटूनद्वारा राष्ट्रीय ध्वजाला सलामी देऊन करण्यात आले. यावेळी दोन प्लाटून खाली हाथ आणि रायफल प्लाटून तयार करण्यात आले. या प्लाटूनचे मा. अध्यक्षांनी निरीक्षण केले. एन.सी.सी. प्लाटून परेड संचालन करून राष्ट्रध्वजाला समाली दिली. यावेळी लेफ्टनंट तेजसिंह जगदळे सोबत होते. या कार्यक्रमाला संस्थेचे सर्व पदाधिकारी, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

एन.सी.सी. कॅम्पकरिता निवड झालेले कॅडेट :

सप्टेंबर महिन्यात २० महाराष्ट्र बटालियन एन.सी.सी. युनिट तर्फे Pre RDC कॅम्पकरिता हर्ष पुरी (बी.एस्सी.-२), ऋत्विक् सावरकर (बी.एस्सी.-३) कु. नयन बरघट (बी.कॉम.-३) यांची निवड करण्यात आली. यात गुणवत्तेच्या आधारावर हर्ष पुरी यांची निवड RDC-I, II आणि याच आधारावर CAT-I, II करिता पुणे येथे करण्यात आली. नंतर नागपूर ग्रुपमधून ०७ कॅडेटची निवड करण्यात आली. महाराष्ट्रातून एकूण ५५ एन.सी.सी. कॅडेटनी दिल्ली येथील २६ जानेवारी परेडकरिता महाराष्ट्राचे प्रतिनिधित्व करत प्रथम पारितोषिक प्राप्त केले.

शिवाजी ट्रायल ट्रेकिंग कोल्हापूर :

एन.सी.सी. शिवाजी ग्रुप, कोल्हापूर तर्फे ऑल इंडिया ट्रेकिंगकरिता नागपूर ग्रुपतर्फे एकूण २२ एन.सी.सी. कॅडेटची निवड करण्यात आली होती. यात नबीरा महाविद्यालयाचे ०३ एन.सी.सी. कॅडेट्स आणि कॅप्टन तेजसिंह जगदळे यांची निवड पथक प्रमुख म्हणून करण्यात आली होती. हा कॅम्प पन्हाळगड ते विशालगड असा एकूण ८५ किलोमीटर पायी प्रवास ०६ दिवसात पूर्ण केला. यात ०७ राज्याचे १०५० एन.सी.सी. कॅडेट्स सहभागी झाले होते. यामध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांची शौर्य गाथा, जंगल भ्रमण, पावनखिंड इ.च्या बाबतीत माहिती देण्यात आली.

अंडर ऑफिसर गणेश येनुरकर (बी.कॉम.-३), राहुल नोरोलिया (बी.ए.-२), चेतन डवरे (बी.ए.-१) इ. एन.सी.सी. कॅडेट्स महाविद्यालयातून या कॅम्पकरिता सहभागी झाले होते.

एन.सी.सी. वार्षिक शिबिराचे आयोजन :

कोविड-१९ मुळे मागील वर्षापासून कॅम्पचे आयोजन महाविद्यालयात करण्यात आले. यावर्षी दिनांक ०४ जानेवारी ते १० जानेवारी २०२२ पर्यंत Annual Training Camp चे आयोजन करण्यात आलेले होते. या कॅम्पचे औपचारिक उद्घाटन व प्रास्ताविक लेफ्टनंट कर्नल संजय कदम यांनी केले. या कॅम्पकरिता नरखेड येथील ५० व नबीरा महाविद्यालयातील ३५ एकूण ८५ एन.सी.सी. कॅडेट्सनी सहभाग नोंदविला. या कॅम्पमध्ये नकाशा अध्ययन, फिल्ड क्राफ्ट, बॅटल क्राफ्ट, शस्त्र प्रशिक्षण, फायरिंग यांचे कडेट्सना प्रशिक्षण श्री अमरजीत यादव, श्री कुलविंदर यांनी दिले.

या कॅम्पला दिनांक ६/६/२००२ ला ग्रुप कॅप्टन एम. कलीम यांनी भेट देऊन कॅम्पची पाहणी केली. यावेळी कमांडिंग ऑफीसर अमोथ चाँदना उपस्थित होते. महाविद्यालयाचे प्राचार्य यांनी कलीम सर व चाँदना सर यांचा स्मृतिचिन्ह देऊन सत्कार केला. या कॅम्पचे आयोजन व नियोजन कॅप्टन तेजसिंह जगदळे यांनी केले होते.

एन.सी.सी. विभागाद्वारे समाजपयोगी विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

१) कारगिल विजय दिवस :

दिनांक २६ जुलै ला माजी सैनिक संघटना यांच्यासोबत एन.सी.सी. कॅडेट्सनी कारगिल विजय दिवस साजरा केला. या कार्यक्रमाला नगर परिषद अध्यक्ष सौ. वैशाली ठाकूर, उपाध्यक्ष श्री सुभाष कोठे, संघटनेचे श्री रत्नाकर ठाकरे, श्री अशोक राऊत इ. उपस्थित होते. यावेळी शहिदांना श्रद्धांजली अर्पण करण्यात आली.

२) स्वच्छता अभियान :

दिनांक १२ ऑगस्ट २०११ 'स्वच्छ भारत अभियान' अंतर्गत स्वच्छता अभियानाकरिता लक्ष्मीनगर गार्डन, डॉ. बाबासाहेब उद्यान तसेच २६ ऑगस्टलासुद्धा बस डेपो येथील स्वच्छता अभियान अंतर्गत संपूर्ण बस डेपो स्वच्छ करण्यात आला. यावेळी तेथील ४ ट्रॅक्टर कचरा जमा करण्यात आला तसेच कॅप्टन जगदळे व आगार व्यवस्थापक यांनी सर्व कर्मचाऱ्यांना स्वच्छतेचे महत्त्व समजावून सांगितले.

३) गॅलंटरी अवॉर्ड प्रश्मंजूषा :

भारत सरकार संरक्षण मंत्रालय, दिल्ली द्वारा भारतातील एन.सी.सी. कॅडेटकरिता 'गॅलंटरी अवॉर्ड क्वीज कॉम्पीटीशन' ऑनलाईन पद्धतीने ऑगस्ट महिन्यात आयोजित करण्यात आलेली होती. यात अंडर ऑफिसर गणेश येनुरकर (बी.कॉम.-३) याने या स्पर्धेत सहभाग घेऊन अचूक प्रश्नांच्या आधारावर त्याला भारतातून तिसरे स्थान प्राप्त झाले. याकरिता संरक्षण मंत्रालयाद्वारे त्याला रुपये ५,०००/- रोख आणि गॅलंटरी अवॉर्ड बॅच दिल्लीवरून प्रदान करण्यात आला. या अवॉर्डकरिता महाविद्यालय आणि एन.सी.सी. ग्रुप नागपूरद्वारा त्याला गौरविण्यात आले होते.

४) उत्कृष्ट एन.सी.सी. प्रशंसापत्र अवॉर्ड :

एन.सी.सी. नागपूर ग्रुपतर्फे एन.सी.सी. करिता उत्कृष्ट कार्य करण्याकरिता कॅप्टन तेजसिंह एल. जगदळे यांना 'उत्कृष्ट प्रशंसा पत्राने' मेजर जनरल आलोक बेरी, कमांडर ओ.टी.ए. कामठी व ग्रुप कॅप्टन एम. कलीम यांच्या हस्ते सन्मानित करण्यात आले. या आधी २०१४ ला बेस्ट एन.सी.सी. ऑफिसर म्हणून सुद्धा सन्मानित करण्यात आले होते.

५) स्वच्छता अभियान २ ऑक्टोबर :

स्वच्छ भारत अभियान अंतर्गत दिनांक २ ऑक्टोबर गांधी जयंतीनिमित्त महाविद्यालयात स्वच्छता अभियान कार्यक्रम राबविण्यात आला. यावेळी संपूर्ण महाविद्यालय स्वच्छ करण्यात आले. सर्व एन.सी.सी. कॅडेट्स, महाविद्यालयातील सर्व कर्मचारी उपस्थित होते.

६) रक्तदान शिबिर :

एन.सी.सी. विभागाद्वारा रक्तदान शिबिराचे आयोजन स्व. भिकुलालजी नबीरा यांच्या जयंतीनिमित्त करण्यात आले. यावेळी शिबिराचे उद्घाटन शिक्षण प्रसारक मंडळाचे उपाध्यक्ष श्री निरंजनजी राऊत यांच्या हस्ते करण्यात आले. एकूण ६९ रक्तदात्यांनी रक्तदान केले. यात एन.सी.सी. कॅडेट्स, एन.एस.एस. स्वयंसेवक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी, सहभागी झाले होते. यावेळी डॉ. कॅप्टन तेजसिंह जगदळे यांनी ४२ व्या वेळेस रक्तदान केले. या कार्यक्रमाला प्राचार्य, विद्यार्थी, कर्मचारी उपस्थित होते. शिबिराकरिता डॉ. हेडगेवार रक्तपेढी ला बोलविण्यात आले होते.

७) ७५ करोड सूर्यनमस्कार शिबिर:

केंद्र शासनाच्या सुचनेनुसार 'आजादी का अमृत महोत्सव' या निमित्त युवा शारीरिक स्वास्थ्य याकरिता ७५ करोड सूर्यनमस्कार करण्याचे अभियान राबविण्याचे ठरविण्यात आलेले होते. याकरिता एन.सी.सी. विभागाद्वारे महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना या अभियानात सहभागी करण्यात आले. यात वाणिज्य विभाग, कला शाखेचे विद्यार्थी सहभागी झाले. हे सर्व वर्ग ऑनलाईन घेण्यात आले होते. यात जवळपास ५०० विद्यार्थी सहभागी होवून २,५७,००० सूर्यनमस्कार पूर्ण करण्यात आले. या सर्वांना प्रमाणपत्र सुद्धा प्राप्त झाले.

या शिबिराचा समारोप दिनांक १२ फेब्रुवारी २०२२ ला माजी सैनिक रत्नाकर ठाकरे, श्री अशोक राऊत, श्री पुरुषोत्तम जोगेकर यांच्या उपस्थितीत पार पडला होता. सूर्यनमस्कार कार्यक्रमाचे नियोजन कॅप्टन तेजसिंह एल. जगदळे व एन.सी.सी. कॅडेट यांनी केली.

८) २६ जानेवारी गणतंत्र दिवस समारोह :

२६ जानेवारी गणतंत्र दिवस कार्यक्रमाकरिता झेंडावंदन शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष डॉ. राजूजी देशमुख यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी एन.सी.सी. विभागाद्वारे रायफल स्कॉट, मुलांचा खाली हाथ स्कॉट व मुलींचा स्कॉट इ. तसेच रायफल स्कॉटनी राष्ट्रध्वजाला

सलामी दिली. डॉ. राजूजी देशमुख यांनी परेडचे निरिक्षण करून समाधान व्यक्त केले. शेवटी राष्ट्रगीताने या कार्यक्रमाची सांगता करण्यात आली.

९) पल्स पोलिओ अभियान :

भारत सरकार आरोग्य विभागाद्वारे दिनांक २ मार्च ते ९ मार्च २०२२ पर्यंत 'पोलिओ मुक्त भारत' अभियान अंतर्गत एन.सी.सी. कॅडेट्स ना ग्रामीण रुग्णालय यांच्यासोबत काटोल शहरातील सर्व लहान मुलांना पल्स पोलिओ अभियानामध्ये सहभाग नोंदविला. या सर्व एन.सी.सी. कॅडेट्सना प्रमाणपत्राने गौरविण्यात आले.

१०) मिशन कवच कुंडल व युवा स्वास्थ्य अभियान :

कोविड-१९ लसीकरण महाराष्ट्र शासन मिशन कवच कुंडल व युवा स्वास्थ्य अभियान कार्यक्रमाचे आयोजन सरकार द्वारा व ग्रामीण रुग्णालय अंतर्गत या योजनेत महाविद्यालयाच्या एन.सी.सी. कॅडेट्सनी दिनांक ०८ ऑक्टोबर ते १४ ऑक्टोबर या एक आठवडा कार्यक्रमात काटोलमधील सर्व वार्डमधील कोविड-१९ लस घेण्यास प्रवृत्त करणे, लस घेण्यास लावणे इ. बाबी समजावून एकूण अंदाजित ४००० नागरिकांना घरोघरी जाऊन लसीकरण कार्यक्रम यशस्वी करण्यात आला. यानिमित्त दिव्यांगाकरिता झालेल्या शासकीय कार्यक्रमात जि.प. सदस्य श्री सलील देशमुख यांच्या हस्ते कॅप्टन तेजसिंह जगदळे यांना सन्मानित करण्यात आले व सर्व एन.सी.सी. कॅडेट्सना प्रमाणपत्र वितरित करण्यात आले.

११) कुष्ठरोग निवारण अभियान :

महाराष्ट्र शासन आरोग्य विभागाद्वारे 'कुष्ठरोग निर्मूलन' अभियान अंतर्गत ग्रामीण रुग्णालय, काटोल द्वारा शहरातून कुष्ठरोग निर्मूलन करिता दिनांक १४ फेब्रुवारीला रॅलीचे आयोजन करण्यात आले. यात शासनाचे कृष्ठरोग विभागाचे कर्मचारी व एन.सी.सी. कॅडेट्सनी शहरात रॅलीद्वारा कुष्ठरोग निवारणाचा संदेश दिला. यावेळी डॉ. डवरे, श्री कावटे, श्री विरखरे, कॅप्टन तेजसिंह जगदळे उपस्थित होते. सर्व एन.सी.सी. कॅडेट्सना टी-शर्ट देण्यात आले.

१२) स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन :

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांकरिता स्पर्धा मार्गदर्शन व शासकीय रोजगाराच्या संधी या विषयावर दिनांक २० एप्रिलला पोलीस उपविभागीय अधिकारी श्री नागेश जाधव यांनी विस्तृतपणे या विषयावर मार्गदर्शन करून अभ्यासाचे, शारीरिक क्षमता नियोजन इ. करिता विद्यार्थ्यांना माहिती समजावून सांगितली. या कार्यक्रमाला अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन, कॅप्टन तेजसिंह जगदळे उपस्थित होते तर आभार प्रदर्शन प्रा. अमित खांडेकर यांनी केले.

१३) छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती व शिव स्वराज्य दिन साजरा :

दि. १९ एप्रिल ला छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती उत्सव एन.सी.सी. विभागाद्वारे महाराजांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करून व दिनांक ६ जूनला छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या शिवराज्यभिषेक दिनानिमित्त प्रतिमेला माल्यार्पण व डॉ. इंगोले यांनी महाराजांच्या कार्यावर प्रकाश टाकून साजरा करण्यात आला. यावेळी शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी व एन.सी.सी. कॅडेट्स उपस्थित होते.

१४) आंतरराष्ट्रीय योग दिवस :

विद्यापीठ अनुदान आयोग व शासनाच्या पत्रानुसार दरवर्षी आंतरराष्ट्रीय योग दिवसाचे दिनांक २१ जूनला एन.सी.सी. विभागाद्वारे आयोजन महाविद्यालयाच्या डोममध्ये करण्यात आले.

या योगदिवसाच्या निमित्ताने तणाव मुक्त जीवन, उत्कृष्ट शरीरसंवर्धन याकरिता एन.सी.सी. (नबीरा महाविद्यालय) व बी.आर. हायस्कूल एन.सी.सी. कॅडेट्स, प्राचार्य, कर्मचारी यांना सूक्ष्म व्यायाम, आसन, प्राणायाम याचे प्रात्यक्षिकाद्वारे प्रशिक्षण देण्यात आले. या कार्यक्रमाचे आयोजन व नियोजन कॅप्टन तेजसिंह जगदळे यांनी केले होते. तर योग दिवस यशस्वी करण्याकरिता हरीश नासरे, समीर सांभारे, जुही राऊत, काजल नागपुरे, शितल मडावी इत्यादींनी परिश्रम घेतले.

कॅप्टन डॉ. तेजसिंह ल. जगदळे

एन.सी.सी. अधिकारी

नबीरा महाविद्यालय, काटोल

राष्ट्रीय सेवा योजना (N.S.S.)

दिनांक १३/८/२०२१ Fit India Freedom Run Campaign

स्वातंत्र्यदिनाचा अमृत महोत्सव साजरा करण्याच्या उद्देशाने एन.एस.एस. विभागाद्वारे Fit India Freedom Run Campaign चे आयोजन करण्यात आले होते. कोरोना महामारीमुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीमुळे प्रत्येकाने आपल्या आरोग्याकडे आवर्जून लक्ष दिले पाहिजे आणि युवकांमध्ये शारीरिक सुदृढतेविषयी जागृतता वाढवणे या उद्देशाने युवा कार्य व खेल मंत्रालय भारत सरकारद्वारे याचे आयोजन करण्यात आले होते. नबीरा महाविद्यालयातर्फे एन.एस.एस. स्वयंसेवकांनी यामध्ये आपला सहभाग नोंदविला. यामध्ये ७० स्वयंसेवकांनी ५ किलोमीटर अंतर धावत जावून Fit India Freedom Run Campaign चे यशस्वी आयोजन केले. यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन, डॉ. गुणवंत खोरगडे, डॉ. तेजसिंह जगदळे, प्रा. परेश देशमुख व एन.एस.एस. अधिकारी प्रा. अमितकुमार खांडेकर उपस्थित होते.

दिनांक १४/८/२०२१ स्वच्छता पंधरवडा :

दिनांक १/८/२०२१ ते १५/८/२०२१ या कालावधीत स्वच्छता पंधरवड्याचे आयोजन करण्यात आले होते. यामध्ये एन.एस.एस. मधील ६० स्वयंसेवकांनी आपला सहभाग नोंदविला. त्यामध्ये महाविद्यालयाची सर्व सफाई करण्यात आली. तसेच क्रीडांगण स्वच्छ करण्यात आले. यामध्ये महाविद्यालयातील डॉ. तेजसिंह जगदळे, प्रा. निलेश जाधव, डॉ. बिपिनचंद्र काळबांडे व एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर उपस्थित होते.

दिनांक ८/१०/२०२१ मिशन साहसी :

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर आणि नागपूर शहर पोलीस यांच्या संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना स्वयंरक्षणाचे प्रशिक्षण देण्यासाठी मिशन साहसी बुधवार दि. ८ डिसेंबर २०२१ रोजी कविवर्य सुरेश भट सभागृह, रेशीमबाग नागपूर येथे आयोजित करण्यात आले होते.

मिशन साहसी या स्वयंरक्षण प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत विद्यार्थ्यांना नामांकित प्रशिक्षकांकडून प्रशिक्षण दिले गेले. या कार्यक्रमासाठी नबीरा महाविद्यालयातील एन.एस.एस. विभागाकडून १० मुलींनी यात सहभाग नोंदविला. या कार्यक्रमासाठी एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर व डॉ. रिना मेश्राम या उपस्थित होत्या.

दिनांक ९/१०/२०२१ माझी वसुंधरा :

आजादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत विविध कार्यक्रमाचे आयोजन नबीरा महाविद्यालयात करण्यात आले होते. माझी वसुंधरा हा कार्यक्रम एन.एस.एस. विभागाकडून दि. ९/१०/२०२१ ते १०/१०/२०२१ पर्यंत घेण्यात आला. यामध्ये ३५ स्वयंसेवकांनी आपला सहभाग नोंदविला. यामध्ये महाविद्यालयाच्या परिसरात वृक्षारोपण करण्यात आले. तसेच प्रत्येक स्वयंसेवकांनी आपल्या घरी आपल्या परिसरात एक झाड लावतानाचा एक ऑनलाईन फोटो काढून सादर केला. नंतर मुलांना ऑनलाईन प्रमाणपत्र देण्यात आले.

या कार्यक्रमासाठी एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर हे उपस्थित होते.

दिनांक २५/१०/२०२१ मिशन कवचकुंडल अभियान :

दिनांक २५/१०/२०२१ रोजी ग्रामीण रुग्णालय, काटोल व नबीरा महाविद्यालय काटोल तसेच एन.एस.एस. व एन.सी.सी. विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने मिशन कवचकुंडल अभियान कोविड-१९ लसीकरण मोहिम राबविण्यात आली. यामध्ये नबीरा महाविद्यालयातील तसेच काटोल शहरातील ४५० लोकांचे लसीकरण करण्यात आले. यावेळी ग्रामीण रुग्णालय, काटोल येथील डॉ. सुधीर वाघमारे, डॉ. दिनेश डवरे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन सर, डॉ. तेजसिंह जगदळे व एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर उपस्थित होते.

दिनांक २७/१०/२०२१ मिशन युवा स्वास्थ्य :

दिनांक २७/१०/२०२१ रोजी ग्रामीण रुग्णालय, काटोल व नबीरा महाविद्यालय, काटोल तसेच एन.एस.एस. व एन.सी.सी. विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने युवा स्वास्थ्य अभियान कोविड-१९ लसीकरण मोहिम महाविद्यालयात राबविण्यात आली. यामध्ये नबीरा महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे लसीकरण करण्यात आले.

या अभियानाचे उद्घाटन शिक्षण प्रसारक मंडळाचे उपाध्यक्ष मा. श्री निरंजनजी राऊत यांनी केले. यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन, डॉ. तेजसिंह जगदळे, डॉ. बिपिनचंद्र काळबांडे तसेच ग्रामीण रुग्णालय काटोल येथील डॉ. सुधीर वाघमारे, डॉ. दिनेश डवरे व एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर उपस्थित होते. यामध्ये महाविद्यालयातील ५५० विद्यार्थ्यांचे लसीकरण करण्यात आले.

दिनांक २६/११/२०२१ संविधान दिवस :

नबीरा महाविद्यालय, काटोल येथील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाकडून दि.२६ नोव्हेंबर २०२१ शुक्रवारला 'संविधान दिवस' साजरा करण्यात आला. याप्रसंगी संविधान उद्देशिकेचे वाचन करण्यात आले. याप्रसंगी प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रा. सचिन चाफके हे उपस्थित होते. त्यांनी संविधानाच्या पार्श्वभूमीवर प्रकाश टाकला. यावेळी या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन यांनी संविधानाद्वारे प्राप्त अधिकार व कर्तव्य याविषयी मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाला डॉ. विकास बारसागडे आय.क्यू.ए.सी. समन्वयक व विज्ञान विभागाचे प्रमुख डॉ. शर्मा हे उपस्थित होते.

या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व संचालन प्रा. हरीशकुमार किनकर यांनी केले. तर आभार प्रदर्शन एन.एस.एस. अधिकारी प्रा. अमितकुमार खांडेकर यांनी केले. या कार्यक्रमात नबीरा महाविद्यालयातील सर्व विभाग प्रमुख सर्व प्राध्यापक वृंद सहभागी होते. तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे ३० स्वयंसेवक आणि महाविद्यालयातील विद्यार्थी उपस्थित होते.

दिनांक २३/०१/२०२२ वृक्ष रंगोटी आणि सौंदर्यीकरण :

दिनांक २६ जानेवारी २०२२ रोजी प्रजासत्ताक दिनानिमित्त नबीरा महाविद्यालयामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे वृक्ष संवर्धन अभियान राबविण्यात आले. या अभियानांतर्गत वृक्षांना सुदृढ व निकोप करण्याकरिता एन.एस.एस. च्या स्वयंसेवकांकडून महाविद्यालयातील वृक्षांना रंगरंगोटी करून वृक्ष संवर्धनाचा संदेश दिला. व महाविद्यालयाची स्वच्छता करण्यात आली. यामध्ये एन.एस.एस. मधील ५० स्वयंसेवक व एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर उपस्थित होते.

दिनांक २५/१/२०२२ राष्ट्रीय मतदान दिन :

दिनांक २५/१/२०२२ रोजी नबीरा महाविद्यालय काटोल तसेच एन.एस.एस. यांच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय मतदान दिन साजरा करण्यात आला. त्या निमित्ताने विद्यार्थ्यांसाठी मताधिकार व लोकशाही या विषयासंबंधी घोषवाक्य स्पर्धेचे आयोजन

करण्यात आले होते. यामध्ये महाविद्यालयातील ४० विद्यार्थ्यांनी आपला सहभाग नोंदविला. यामध्ये सहभागी सर्व विद्यार्थ्यांना ई-प्रमाणपत्र देण्यात आले.

या कार्यक्रमाकरिता एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर, डॉ. बिपिनचंद्र काळबांडे, प्रा. हरीशकुमार किनकर तसेच प्रा. मुकेश जाधव यांनी सहकार्य केले.

दिनांक ६/३/२०२२ सडक सुरक्षा जागरूकता अभियान आणि अपघात मुक्त भारत :

दिनांक ६/३/२०२२ रोजी नबीरा महाविद्यालयाच्या वतीने ऑनलाईन पद्धतीने सडक सुरक्षा जागरूकता अभियान आणि अपघात मुक्त भारत कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. सदर कार्यक्रमात डिफेन्स ड्रायव्हिंग चे व्हिडिओ बघून विद्यार्थ्यांचे वाहन चालविण्याचे वर्तन सुधारावे हा उद्देश होता.

सदर कार्यक्रमात डिफेन्स ड्रायव्हिंगचे व्हिडिओ बघून विद्यार्थ्यांकडून संबंधित प्रश्नमंजूषा सोडवून घेण्यात आल्या. ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रश्नमंजूषा सोडविल्या त्यांना ऑनलाईन पद्धतीने प्रमाणपत्र देण्यात आले. या कार्यक्रमात ३० स्वयंसेवकांनी सहभाग नोंदविला. या कार्यक्रमासाठी एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर यांनी मार्गदर्शन केले.

दिनांक ८/३/२०२२ जागतिक महिला दिन :

दिनांक ८/३/२०२२ रोजी नबीरा महाविद्यालय, काटोल तसेच एन.एस.एस. यांच्या संयुक्त विद्यमाने जागतिक महिला दिनाचे आयोजन करण्यात आले होते. यामध्ये विद्यार्थ्यांनी स्वयंसिद्धा प्रशिक्षण देण्यात आले. यावेळी प्रशिक्षक मुकेश ठाकरे व डिंपल ठाकरे यांनी मुलींना स्वतःचे रक्षण कसे करावे यासंदर्भात प्रशिक्षण दिले. तसेच विद्यार्थ्यांनी आपल्या आरोग्याची काळजी कशी घ्यावी यासाठी डॉ. श्वेताली देशमुख, शुअरटेक हॉस्पिटल, नागपूर यांनी आपले मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमांमध्ये महिलांच्या अनेक समस्यांचे निराकरण करण्यात आले.

या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन हे होते. तसेच प्रमुख अतिथी म्हणून डॉ. रिता पाठक, डॉ. वैशाली रुईकर उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर यांनी केले. तसेच सूत्रसंचालन डॉ. दमयंती घागरगुंडे तर आभार प्रदर्शन डॉ. वैशाली रुईकर यांनी केले. या कार्यक्रमाला डॉ. तेजसिंह जगदळे, डॉ. प्रमोद सलामे व प्रा. रीना मेश्राम तसेच राष्ट्रीय सेवा योजनेचे सर्व स्वयंसेवक उपस्थित होते.

दिनांक २३/३/२०२२ रक्तदान शिबिर :

दिनांक २३/३/२०२२ रोजी नबीरा महाविद्यालय, काटोल तसेच एन.एस.एस. विभागाद्वारे शहीद दिवसानिमित्त रक्तदान शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. या रक्तदान शिबिराचे उद्घाटन डॉ. अमोल करांगळे, बालरोगतज्ज्ञ यांच्या हस्ते करण्यात आले.

या कार्यक्रमाकरिता महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन, डॉ. तेजसिंह जगदळे तसेच एन.एस.एस. अधिकारी अमितकुमार खांडेकर उपस्थित होते. या शिबिरामध्ये ५५ रक्तदात्यांनी रक्तदान केले.

दिनांक २४ ते ३० मार्च २०२२ एन.एस.एस. कॅम्प :

अरविंदबाबू देशमुख महाविद्यालय, भारसिंगी येथे दिनांक २४ मार्च ते ३० मार्च २०२२ या कालावधीत आयोजित केलेल्या राष्ट्रीय सेवा योजना विद्यापीठ स्तरीय शिबिरामध्ये कु. कोमल सहारे (बी.ए.-२), कु. संघवी उमक (बी.ए.-२), कु. अश्विनी इरखेडे (बी.ए.-२), कु. रिंकल नारनवरे (बी.कॉम.-२), कु. तनुजा जांभळे (बी.ए.-२), कु. चेतना सावरकर (बी.ए.-२), कु.

सोनीया चोपडे (बी.कॉम.-२), श्री रितेश खरबडे (बी.एस्सी.-२), श्री हिमांशु आटोने (बी.एस्सी.-२), पवन मुरूस्कर (बी.एस्सी.-२), श्री विपूल कुबलकर (बी.एस्सी.-२), सौरभ धुर्वे (बी.कॉम.-१) या १२ स्वयंसेवकांनी आपला सहभाग नोंदविला.

तसेच कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, आर्वी येथे दिनांक २४ मार्च ते ३० मार्च २०२२ येथे झालेल्या राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या नागपूर विद्यापीठस्तरीय शिबिरामध्ये कु. वैष्णवी डोईजोड (बी.एस्सी.-२), कु. नंदिनी देवूळकर (बी.कॉम.-२) कु. यामिनी चरडे (बी.ए.-१), कु. नेहा पाटील (बी.ए.-१), या चार स्वयंसेवकांनी आपला सहभाग नोंदविला.

दिनांक २१/६/२०२२ आंतरराष्ट्रीय योग दिवस :

२१ जून २०२२ ला आंतरराष्ट्रीय योग दिवसाचे आयोजन नबीरा महाविद्यालय, काटोल येथे करण्यात आले. यात महाविद्यालयातील एन.सी.सी., एन.एस.एस., बनारसीदास रुईया हायस्कूल येथील एन.सी.सी. कॅडेट तसेच ऑर्किड पब्लिक स्कूल असे एकूण १५० विद्यार्थी व विद्यार्थ्यांनी तसेच नबीरा महाविद्यालय व ऑर्किड पब्लिक स्कूल येथील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी सहभागी झाले होते. डॉ. तेजसिंह जगदळे यांच्या मार्गदर्शनात योग दिवस सकाळी ७.०० ते ८.०० पर्यंत घेण्यात आला. यात आसन व प्राणायामाचे प्रशिक्षण देण्यात आले. तसेच महाविद्यालयाची योग चमू यांनी प्रात्याक्षिक सादर केले. या योग दिवसाच्या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन यांनी केले तर मार्गदर्शन डॉ. जगदळे यांनी व आभार प्रदर्शन एन.एस.एस. कार्यक्रम अधिकारी प्रा. अमितकुमार खांडेकर यांनी केले.

प्रा. अमितकुमार पी. खांडेकर
एन.एस.एस. कार्यक्रम अधिकारी
नबीरा महाविद्यालय, काटोल

वाणिज्य विभाग

नबीरा महाविद्यालयामध्ये वाणिज्य विभागाची स्थापना १९६२ ला झाली. सुरुवातील फक्त मराठी माध्यमातील बी.कॉम. अभ्यासक्रम असणारी महाविद्यालयातील वाणिज्य शाखा काळानुरूप नबीरा महाविद्यालयात विस्तारीत गेली. या विस्तारामध्ये १९७२ मध्ये मराठी माध्यम एम.कॉम., २०१२ मध्ये बी.कॉम. (इंग्रजी माध्यम), २०१८ मध्ये एम.कॉम. (इंग्रजी माध्यम) सुरू करण्यात आले. आजमितीला विभागात ३ सहयोगी प्राध्यापक (Associate Professor) २ सहाय्यक प्राध्यापक (Assistant Professor) आणि ७ CHB तत्त्वावरील प्राध्यापक कार्यकरत आहेत. विभागातील प्राध्यापकांपैकी ५ प्राध्यापक Ph.D. धारक असून १ प्राध्यापक NET अर्हताधारक आहे. त्यापैकी ४ प्राध्यापक रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ अंतर्गत Ph.D. मार्गदर्शक आहे. विभागातील ४ प्राध्यापकांना विद्यापीठाची P.G. Teacher म्हणून मान्यता मिळाली आहे.

वाणिज्य विभागाचे ठळक वैशिष्ट्य म्हणजे हा विभाग अद्ययावत सर्व सोयी-सुविधांनी युक्त असून विभागात ५२५ संदर्भ ग्रंथ असलेले स्वतंत्र ग्रंथालय आहे.

प्रवेशित विद्यार्थी (Admitted Students)

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये वाणिज्य विभागात बी.कॉम. व एम.कॉम मध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या पुढील तालिकेत दर्शविलेली आहे.

Sr.No.	Class	Marathi Medium	English Medium	Total
1	B.Com. - I	120	120	240
2	B.Com. - II	110	120	230
3	B.Com. - III	123	109	232
4	M.Com. - I	96	44	140
5	M.Com. - II	87	27	114
	Total	536	420	956

निकाल (Result)

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ वाणिज्य विभागाच्या नेत्रदीपक निकालाची माहिती पुढील तालिकेत दर्शविलेली आहे.

Under Graduate (B.Com.)

No. of Students Appeared	Pass Out Students		Placed in Distinction Class		Place in First Class	
	No. of Students	%	No. of Students	%	No. of Students	%
241	234	97.09	58	24.79	148	63.25

Post Graduate (M.Com.)

No. of Students Appeared	Pass Out Students		Placed in Distinction Class		Place in First Class	
	No. of Students	%	No. of Students	%	No. of Students	%
108	109	95.37	24	23.30	50	48.54

University Merit

R.T.M.N.U. च्या उन्हाळी परीक्षेत २०२१ मध्ये वाणिज्य विभागाची एम.कॉम. द्वितीय वर्षातील विद्यार्थीनी कु. निकिता नंदकिशोर कुमेरिया हिने M.Com. (CBSC) (Semester-IV) परीक्षेत संपूर्ण विद्यापीठातून चौथा (4th) गुणवत्ता क्रमांक प्राप्त केला. वाणिज्य विभागाच्या विद्यार्थ्यांची सातत्याने विद्यापीठाच्या परीक्षेत मेरीटमध्ये येण्याची परंपरा यावर्षी सुद्धा कायम राहिली.

नबीरा महाविद्यालयाच्या वाणिज्य विभागाने शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये COVID-19 परिस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर Online व Offline या दोन्ही पद्धतींचा अवलंब करून विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अनेक अभिनव आणि नाविन्यपूर्ण उपक्रम यशस्वीरित्या राबविले.

१) दीक्षारंभ :

बी.कॉम. प्रथम वर्षात प्रवेशित विद्यार्थ्यांमध्ये शैक्षणिक जबाबदारीची जाणीव निर्माण व्हावी या प्रमुख उद्देशाने दिनांक ०९/०९/२०२१ ला महाविद्यालयात 'दीक्षारंभ' (Online Student Induction Programme) आयोजित करण्यात आला. वाणिज्य विभागाचे विभागप्रमुख प्रा. डॉ. जी.के. खोरगडे यांनी प्रस्ताविकाच्या माध्यमातून दीक्षारंभ कार्यक्रमाची सुरुवात करत दीक्षारंभ समारंभाचे स्वरूप, उद्देश आणि वाणिज्य विभागाची कार्यप्रणाली विद्यार्थ्यांना अवगत करून दिली.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन यांनी आपल्या वक्तव्याद्वारे महाविद्यालयासंबंधी संपूर्ण माहिती व उपक्रमाची माहिती देऊन महाविद्यालयीन शैक्षणिक अभ्यासक्रमासोबतच विद्यार्थी आपला सर्वांगीण विकास कसा करू शकतात याबाबत सविस्तर मार्गदर्शन केले.

या दीक्षारंभ कार्यक्रमात प्रथम वर्षाच्या २२३ विद्यार्थ्यांनी प्रतिज्ञा घेत आपल्या महाविद्यालयीन शैक्षणिक जीवनाला आरंभ केला.

२) सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course)

'सेतू अभ्यासक्रम' हा नाविन्यपूर्ण उपक्रम वाणिज्य विभागाकडून दरवर्षी आयोजित केला जातो. 'ओळख वाणिज्याची' हा शब्द या उपक्रमाचे वैशिष्ट्ये नमूद करतो. या वर्षीसुद्धा दिनांक १४/९/२०२१ ते १८/९/२०२१ या कालावधीत सेतू अभ्यासक्रमाचे आयोजन केले होते.

कला व विज्ञान शाखेतून वाणिज्य शाखेत प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना वाणिज्य विषय व क्षेत्राची ओळख व्हावी हा या उपक्रमाचा प्रमुख उद्देश आहे.

या उपक्रमांतर्गत वाणिज्य क्षेत्रातील रोजगारविषयक संधी त्याचप्रमाणे व्यवस्थापन, अकाउंटन्सी, विपणन, कायदे, अर्थशास्त्र या विषयांचे मूलभूत मार्गदर्शन वाणिज्य विभागातील प्राध्यापकांकडून विद्यार्थ्यांना करण्यात आले. या कार्यक्रमाला मराठी व इंग्रजी माध्यमाचे एकूण १९६ विद्यार्थी उपस्थित होते.

३) कार्यशाळा (Workshop)

i) विषय : 'बदलत्या काळातील उच्च शिक्षण आणि करिअरच्या संधी'

नबीरा महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना आजच्या स्पर्धात्मक वातावरणात उपलब्ध असलेल्या विविध रोजगार संधी याबद्दलची माहिती व्हावी या मुख्य उद्देशाने माजी विद्यार्थी संघटना, नबीरा महाविद्यालय, काटोल, वाणिज्य विभाग व एकलव्य फाऊंडेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक ६ जानेवारी २०२२ ला 'बदलत्या काळातील उच्च शिक्षण आणि करिअरच्या संधी' या विषयावर एक दिवसीय कार्यशाळा ऑनलाईन स्वरूपात आयोजित करण्यात आली होती. या कार्यशाळेला विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त प्रतिसाद नोंदविला.

एक दिवसीय कार्यशाळेमध्ये श्री विशाल ठाकरे (प्रसिद्ध व्याख्याते, एकलव्य फाऊंडेशन), श्री आकाश माकोडे (सह-संचालक, एकलव्य फाऊंडेशन), श्री गोपाल गोफने व श्री विकेश भगत यांनी उच्च शिक्षणाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना उपलब्ध असलेल्या असंख्य रोजगार संधी याबाबत मार्गदर्शन करून विद्यार्थ्यांना प्रेरीत केले.

या कार्यशाळेची यशस्वीता ४७५ विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीतून लक्षात येते.

ii) विषय : 'एक जिल्हा - एक वस्तू' (One District - One Product)

वाणिज्य विद्याशाखेच्या बी.कॉम. व एम.कॉम. अंतिम वर्षातील विद्यार्थ्यांमध्ये व्यावसायिक दृष्टिकोन निर्माण व्हावा आणि त्यातून त्यांना विविध उद्योग व व्यवसायातील रोजगार संधी याबद्दलची माहिती व्हावी या प्रमुख उद्देशाने 'वाणिज्य विभाग' व 'महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण शिक्षा परिषद (MGNCRE)' यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १५/३/२०२२ ला "उद्योजकता विकास मार्गदर्शन कार्यशाळा - एक जिल्हा-एक वस्तू" या विषयावर एक दिवसीय कार्यशाळा श्री चेतन चीतलकर (संचालक, MGNCRE) यांच्या मार्गदर्शनाखाली आयोजित करण्यात आली होती.

या कार्यशाळेत ७२ विद्यार्थ्यांनी आपला सहभाग नोंदविला.

iii) विषय : 'संभाषण कौशल्य, भाषांतर कौशल्य आणि मुलाखत तंत्र'

Placement Drive साठी महाविद्यालयातील निवडक विद्यार्थ्यांची पूर्वतयारी व्हावी या उद्देशाने वाणिज्य विभागाकडून दिनांक २१ व २२ मार्च २०२२ ला संभाषण कौशल्य, भाषांतर कौशल्य आणि मुलाखत तंत्र या विषयावर दोन दिवसीय ऑनलाईन प्रशिक्षण कार्यशाळा प्रा. सचिन भगत (श्री संत गजानन महाराज अभियांत्रिकी महाविद्यालय, शेगाव) यांच्या मार्गदर्शनाखाली आयोजित करण्यात आली.

या ऑनलाईन कार्यशाळेला महाविद्यालयातील सर्व विद्याशाखेतील निवडक ७६ विद्यार्थी उपस्थित होते

४) अतिथी व्याख्यान (Guest Lecture)

वाणिज्य विद्याशाखेतील विद्यार्थ्यांना स्पर्धात्मक वातावरणाची जाणीव व्हावी व या स्पर्धात्मक वातावरणात उपलब्ध असलेल्या विविध रोजगार संधी याबद्दलची माहिती व्हावी या प्रमुख उद्देशाने वाणिज्य विभागाकडून दिनांक २०/०१/२०२२ ला डॉ. तुषार चौधरी (सहाय्यक प्राध्यापक, सेठ केसरीमल पोरवाल महाविद्यालय, नागपूर) यांचे 'वाणिज्य विद्यार्थ्यांसाठी रोजगार संधी' या विषयावर अतिथी व्याख्यान (Guest Lecture) आयोजित करण्यात आले होते.

या ऑनलाईन Online पद्धतीने झालेल्या व्याख्यानाला वाणिज्य शाखेतील ३६८ विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त प्रतिसाद नोंदविला.

डॉ. तुषार चौधरी यांनी MPSC, UPSC या स्पर्धा परीक्षा व्यतिरिक्तही वाणिज्य शाखेतील विद्यार्थ्यांना कायदा, C.A., C.S., ICWA बँकींग BPO, KPO, पर्यटन शेअर मार्केट, जाहिरात, मनोरंजन, हॉस्पिटॅलिटी, इम्पोर्ट-एक्सपोर्ट, इव्हेंट व्यवस्थापन, खाजगी क्षेत्र, पत्रकारिता असे अनेक क्षेत्र तुमच्यासाठी खुले आहेत आणि ते तुमची वाट पाहत आहे असे उद्बोधन करून विद्यार्थ्यांना 'जीवन हीच संधी' हा मंत्र आपल्या मार्गदर्शनातून दिला.

५) परिसंवाद स्पर्धा (Seminar Competition)

नबीरा महाविद्यालयाच्या वाणिज्य विभागातर्फे दिनांक २९/०३/२०२२ ते ०४/०४/२०२२ या कालावधीत बी.कॉम.-३ (मराठी व इंग्रजी माध्यम) करिता 'परिसंवाद स्पर्धा' आयोजित करण्यात आली होती. स्पर्धेत एकूण २४ विद्यार्थी सहभागी झाले होते. विद्यार्थ्यांनी अभ्यासक्रमातील विविध विषयांवर सादरीकरण केले. त्यातून नवीन संकल्पनांची माहिती, सादरीकरण कला, संभाषण कौशल्य, सहकार्य, सौम्य कौशल्य, स्पर्धेची जाणीव इ. घटकांचा विद्यार्थ्यांना स्वअनुभवातून परिचय झाला.

या परिसंवाद स्पर्धेत कु. नयन वरघट, कु. अनुराधा वंजारी आणि साहिल कळंबे, कु. हेमलता घोडे अनुक्रमे प्रथम व द्वितीय विजेते ठरले. या स्पर्धेचा लाभ बी.कॉम. - ३ मधील २१० विद्यार्थ्यांना प्राप्त झाला.

६) औक्षण

नबीरा महाविद्यालयात बी.कॉम. (मराठी व इंग्रजी माध्यम) अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना समारोप देण्यासाठी वाणिज्य विभागाकडून दिनांक २५/०४/२०२२ ला 'औक्षण' या अभिनव कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. 'औक्षण' हा उपक्रम वाणिज्य विभागाचा सर्वोत्तम अभिनव उपक्रम म्हणून महाविद्यालयात परिचित आहे. बी.कॉम. अंतिम वर्षानंतर विद्यार्थ्यांना योग्य दिशा व मार्गदर्शन मिळावे हा प्रमुख उद्देश 'औक्षण' या कार्यक्रमांमध्ये जोपासला जातो. या कार्यक्रमाला बी.कॉम. (मराठी व इंग्रजी माध्यम) अंतिम वर्षाचे १९६ विद्यार्थी उपस्थित होते.

वाणिज्य विभागाचे विभागप्रमुख डॉ. जी.के. खोरगडे यांनी प्रास्तविकाच्या माध्यमातून औक्षण या उपक्रमाची पार्श्वभूमी, उद्देश आणि स्वरूप याबाबत माहिती देत रोजगार संधीबाबत विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

'औक्षण' कार्यक्रमाचे प्रमुख अतिथी डॉ. एस.ए. सोनेगावकर यांनी विद्यार्थ्यांचे विद्यार्थी दशेतील आचरण आणि महाविद्यालयाला अपेक्षित विद्यार्थी याबाबत प्रभावीपणे उपस्थित विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

याप्रसंगी अनेक विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाप्रती आपल्या भावना मनोगतातून व्यक्त केल्या.

७) "Fresher & Farewell"

नबीरा महाविद्यालयात बी.कॉम. (मराठी व इंग्रजी माध्यम) अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना समारोप देण्यासाठी व प्रथम वर्षातील विद्यार्थ्यांचे स्वागत करण्यासाठी वाणिज्य विभागाच्या विद्यार्थ्यांकडून दिनांक २७/०४/२०२२ ला "Fresher & Farewell" या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

कार्यक्रमाच्या प्रारंभी विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुनीलकुमार नवीन आणि वाणिज्य विभागातील प्राध्यापकांचे स्वागत केले. वाणिज्य विभागाचे विभागप्रमुख डॉ. जी.के. खोरगडे यांनी उपस्थित विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाला ३८० विद्यार्थी उपस्थित होते.

८) Faculty Achievement

Paper Published

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ या वर्षात वाणिज्य विभागातील प्राध्यापकांनी एकूण ०६ राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय जर्नलमध्ये शोधनिबंध प्रकाशित केलेले आहे. त्यामध्ये प्राध्यापक डॉ. आर.जी. गोंगले यांचे ०२, डॉ. पुनित राऊत यांचे ०४ शोधनिबंध आहे.

Ph.D. Registration

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये वाणिज्य विभागातील पीएच.डी. मार्गदर्शक डॉ. पुनित राऊत यांच्या मार्गदर्शनाखाली वाणिज्य विभागातील प्राध्यापक मुकेश जाधव व प्रा. जयंत कळंबे हे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर अंतर्गत पीएच.डी. अभ्यासक्रमासाठी प्रवेशित झाले.

डॉ. जी.के. खोरगडे

वाणिज्य विभाग प्रमुख

नबीरा महाविद्यालय, काटोल

गृह-अर्थशास्त्र विभाग

दि. ३१ जुलै २०२१ – एक दिवसीय वेबिनार

नबीरा महाविद्यालय, काटोल आणि कमला नेहरू महाविद्यालय, नागपूर यांच्या राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाद्वारे संयुक्त विद्यमाने आभासी पद्धतीने 'आधुनिक शरीर प्रदूषण, कोरोना आणि बदलती जीवनशैली' (Modern Body Pollution, Corona and Changing Life Style) या विषयावर एक दिवसीय वेबिनारचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाला प्रमुख वक्ते प्रा. हेमंत कोटांगळे, श्रीमती कुसुमताई वानखेडे इन्स्टिट्यूट ऑफ फार्मसी कॉलेज, काटोल हे होते. या कार्यक्रमाला एकूण २२० विद्यार्थी व प्राध्यापक आभासी पद्धतीने उपस्थित होते.

दि. २ सप्टेंबर २०२१ – एक दिवसीय राष्ट्रीय वेबिनार

डॉ. एम.के. उमाठे (मोखारे), महाविद्यालय गृह-अर्थशास्त्र विभाग नागपूर, संताजी महाविद्यालय, नागपूर, प्रा. अरुणराव कलोडे महाविद्यालय, नागपूर आणि नबीरा महाविद्यालय, काटोल यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'स्वयंरोजगार : काळाची गरज' (Self-Employment : Need of the Hour) या विषयावर एक दिवसीय वेबिनारचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाला प्रमुख वक्ते प्रा. डॉ. संध्या वर्मा (Govt. Arts & Commerce College, Raipur C.G.) व प्रा. श्यामली दिघाडे, मधुकरराव पवार आर्ट्स महाविद्यालय, मुर्तीजापूर आणि मिटकॉन हे होते. या कार्यक्रमाला एकूण १३० विद्यार्थी व प्राध्यापक आभासी पद्धतीने उपस्थित होते.

दि. १५ ते २१ सप्टेंबर – सात दिवसीय पोषण सप्ताह वेबिनार :

गृहअर्थशास्त्र विभाग, सी.पी. अँड बेरार महाविद्यालय, नागपूर, गृह-अर्थशास्त्र विभाग दयानंद आर्ट कन्या महाविद्यालय, जरीपटका, नागपूर आणि गृह-अर्थशास्त्र विभाग, नबीरा महाविद्यालय, काटोल यांच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय पोषण महिन्या निमित्त १५ ते २१ सप्टेंबर २०२१ या कालावधीत 'पोषक आहार क्षेत्रात रोजगाराच्या संधी आणि अन्नसुरक्षा व सुदृढता' (Career Path in Nutrition, Food Safety and Wellness) या विषयावर सात दिवसीय विद्यार्थी विकास कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. या कार्यक्रमाला प्रमुख वक्ते १) प्रा. मेघना पंडित, धरमपेठ सायन्स कॉलेज, नागपूर २) डॉ. वैशाली धनविजय, गृहविज्ञान विभाग अमरावती, विद्यापीठ ३) डॉ. साधना कऱ्हाडे, व्ही.एम.व्ही. कॉलेज, नागपूर ४) डॉ. अश्विनी मेश्राम, एल.ए.डी. कॉलेज, नागपूर ५) डॉ. गोकुला भालेराव, एस.एस. गर्ल्स कॉलेज, गोंदिया यांनी सात दिवस विविध विषयावर मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाला एकूण ३३० विद्यार्थी आभासी पद्धतीने उपस्थित होते.

दि. १६ ऑक्टोबर २०२१ – दिवा सजावट स्पर्धा :

१६ ऑक्टोबर २०२१ ला गृह-अर्थशास्त्र विभागाद्वारे आभासी पद्धतीने 'जुन्या दिव्यांची सजावट स्पर्धा' बी.ए. १ सेमी. साठी घेण्यात आली. यात एकूण १८ मुलींनी सहभाग घेतला. पैकी १) कु. डिंपल राजेश धबाई – प्रथम क्रमांक २) कु. रितू प्रभाकर गुप्ता – द्वितीय क्रमांक यांनी प्राप्त केला.

दि. ८ मार्च २०२२ – जागतिक महिला दिवस :

दि. ८ मार्च २०२२ रोजी जागतिक महिला दिनानिमित्त गृह-अर्थशास्त्र विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना आणि सांस्कृतिक मंडळ नबीरा महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'महिला सक्षमीकरण आणि आरोग्य जागरूकता' (Women Empowerment and Health Awareness) या विषयावर डॉ. श्वेताली देशमुख, शुअरटेक हॉस्पिटल, नागपूर यांचे व्याख्यान आयोजित केले होते.

डॉ. दमयंती घागरगुंडे

गृह-अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख

नबीरा महाविद्यालय, काटोल

शैक्षणिक सत्र २०२१-२०२२ मध्ये मराठी विभागाच्या वतीने महाविद्यालयात अण्णाभाऊ साठे यांच्या जयंतीनिमित्त १ ऑगस्ट २०२१ रोजी 'साहित्यरत्न अण्णाभाऊ साठे : व्यक्ती आणि विचार' या विषयावर राष्ट्रीय वेबिनारचे आयोजन करण्यात आले. या वेबिनारच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन, बीजभाषक म्हणून प्राध्यापक आणि मराठी विभाग संचालक, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्ययन केंद्र, राणी चेन्नम्मा विद्यापीठ बेळगाव, कर्नाटकचे डॉ. चंद्रकांत वाघमारे उपस्थित होते. डॉ. वाघमारे यांनी अण्णाभाऊ साठे यांच्या साहित्यिक, सामाजिक आणि राष्ट्रीय स्तरावरील कार्याचा आढावा घेतला. प्रमुख वक्ते आणि सुप्रसिद्ध साहित्यिक बाबाराव मुसळे यांनी अण्णाभाऊंच्या साहित्यातील सर्वसामान्य नायकांच्या संघर्षाचा आढावा घेतला.

डॉ. आदिल जीवानी यांनी या वेबिनारला तांत्रिक सहकार्य केले. आयोजनासाठी डॉ. धोटे, डॉ. बागवाले, डॉ. घागरगुंडे, डॉ. वालोंद्रे, प्रा. किनकर, प्रा. मोरे, प्रा. जाधव. प्रा. निमजे इत्यादींनी सहकार्य केले. वेबिनारचे प्रास्ताविक मराठी विभाग प्रमुख डॉ. आर.आर. पाठक यांनी केले तर सूत्रसंचालन व आभार प्रदर्शन डॉ. भारत कडबे यांनी केले. या वेबिनारचा २०० लोकांनी लाभ घेतला.

मराठी विभागाद्वारे १४ ते २८ जानेवारी २०२२ या कालावधीत 'मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा' महाविद्यालयात साजरा करण्यात आला.

२४ जानेवारी २०२२ रोजी 'व्यक्तिमत्त्व विकासात भाषेचे महत्त्व' या विषयावर ऑनलाईन पद्धतीने व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. या व्याख्यानाला प्रमुख वक्ते डॉ. अजय चिकाटे, प्राध्यापक आणि मराठी विभाग प्रमुख श्री पंढरीनाथ कला, वाणिज्य महाविद्यालय, नरखेड हे होते. या व्याख्यानाचा १२५ विद्यार्थ्यांनी लाभ घेतला.

दि २७ जानेवारी २०२२ रोजी महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांसाठी प्रश्नमंजूषा स्पर्धा आयोजित करण्यात आली. या प्रश्नमंजूषा स्पर्धेत मराठी साहित्य या विषयावर प्रश्न विचारण्यात आले. या स्पर्धेत २०० पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदवला.

मराठी भाषा संवर्धन पंधरवड्याच्या निमित्ताने मराठी साहित्यातील 'विद्रोही कवी : नामदेव ढसाळ' या विषयावर निबंध स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. यात १० विद्यार्थी सहभागी झाले.

मराठी भाषा संवर्धन पंधरवड्याचा निमित्ताने मराठी विभाग प्रमुख डॉ. आर.आर. पाठक, डॉ. भारत कडबे, प्रा. व्ही.आर. वंजारी, प्रा. हेलोंडे यांनी अथक परिश्रम घेतले. याप्रसंगी प्रा. किनकर, डॉ. धोटे, डॉ. सलामे, डॉ. वालोंद्रे आणि विद्यार्थ्यांचे सहकार्य लाभले.

दि. २८ फेब्रुवारी २०२२ रोजी कवी कुसुमाग्रज उर्फ वि.वा. शिरवाडकर यांचा जन्मदिन मराठी भाषा गौरव दिन म्हणून महाविद्यालयात साजरा करण्यात आला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी इतिहास विभाग प्रमुख डॉ. राजेश धोटे होते. डॉ. प्रमोद सलामे यांनी मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा कसा मिळेल यावर विचार मांडले. मराठी विभाग प्रमुख डॉ. रिता पाठक यांनी मराठी साहित्याचा आढावा घेतला. डॉ. दमयंती घागरगुंडे यांच्यासह २० विद्यार्थ्यांनी कवितांचे सादरीकरण केले. या कार्यक्रमाला डॉ. वालोंद्रे, डॉ. घागरगुंडे, प्रा. वंजारी, प्रा. हेलोंडे, डॉ. डवरे, प्रा. पाटील. प्रा. बेहेनिया, प्रा. कळंबे, प्रा. भक्ते इ. उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. भारत कडबे यांनी केले आणि सूत्रसंचालन कु. स्वाती चव्हाण हिने केले तर आभार प्रदर्शन दिप्ती महल्ले हिने केले. या कार्यक्रमाला ८३ विद्यार्थी उपस्थित होते.

डॉ. आर.आर. पाठक

मराठी विभाग प्रमुख

नबीरा महाविद्यालय, काटोल

महापुरुषांची जयंती व पुण्यतिथी कार्यक्रम : २०२१-२२

ग्रंथालय व जयंती पुण्यतिथी समिती यांच्या संयुक्त विद्यमाने सत्र २०२१-२२ मध्ये भारतीय थोर महापुरुषांच्या जयंती व पुण्यतिथी दिनानिमित्त कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले. याप्रसंगी महापुरुषांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करून त्यांनी केलेल्या कार्यासंबंधी ग्रंथालय विभाग प्रमुख डॉ. रमेश इंगोले, इतिहास विभाग प्रमुख डॉ. राजेश धोटे, डॉ. प्रमोद सलामे, डॉ. भारत कडबे यांचेद्वारे प्रेक्षकांना महापुरुषांच्या कार्याबद्दल माहिती देण्यात आली. सदर कार्यक्रमाचे अध्यक्षपद महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन यांनी भूषविले होते. याप्रसंगी महाविद्यालयाचे शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी बहुसंख्येने हजर होते.

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन

ग्रंथालय विभाग व व्यवसाय मार्गदर्शन व समुपदेशन केंद्र याद्वारे दिनांक २२/०३/२०२२ ला “स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन” केंद्राचे उद्घाटन शिक्षण प्रसारक मंडळ, काटोलचे कोषाध्यक्ष श्री प्रकाशजी चांडक यांच्या हस्ते करण्यात आले. याप्रसंगी संस्थेचे सहसचिव श्री योगेशजी पांडे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच विद्यार्थी हजर होते.

या केंद्रांतर्गत वरिष्ठ महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परीक्षेच्या तयारीकरिता महाविद्यालयातील अनुभवी प्राध्यापकाद्वारे दिनांक २८/०३/२०२२ पासून नियमित वर्ग सुरू करण्यात आले तसेच या क्षेत्रातील अनुभवी व्यक्तींना निमंत्रित करून मार्गदर्शन करण्यात येते. या अनुषंगाने २२/४/२०२२ ला राष्ट्रपिता महात्मा जोतीराव फुले अभ्यासिकेचे संचालक श्री शुद्धोधन गराडकर यांचे ‘पोलीस विभाग व एम.पी.एस.सी स्पर्धा परीक्षेची पूर्व तयारी’ या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. या व्याख्यानास वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थी बहुसंख्येने हजर होते.

डॉ. रमेश इंगोले

ग्रंथालय विभाग प्रमुख

समन्वयक, व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र

नबीरा महाविद्यालय, काटोल

‘भारतीय सीमेवरील संभाव्य धोके : आव्हाने आणि उपाययोजना’ या विषयावर राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने १७ जुलै २०२१ रोजी राष्ट्रीय ई-परिषदेचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी संस्थेचे उपाध्यक्ष श्री निरंजनजी राऊत हे होते. या परिषदेसाठी प्रमुख वक्ते म्हणून डॉ. पवन भारद्वाज, कुरुक्षेत्र विद्यापीठ, हरियाणा यांनी प्रस्तुत विषयावर सखोल मार्गदर्शन केले. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन यांनी याप्रसंगी भूमिका मांडली. कार्यक्रमाचे आयोजक प्रा. हरीशकुमार किनकर यांनी प्रमुख वक्त्यांचा परिचय करून दिला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. दमयंती घागरगुंडे यांनी केले तर आभार प्रदर्शन डॉ. भारत कडबे यांनी केले. तांत्रिक साहाय्य डॉ. आदिल जीवानी व प्रा. रेवतकर यांनी केले. या कार्यक्रमात एकूण २४१ प्रतिनिधी सहभागी झाले होते.

राज्यशास्त्र विभागातर्फे दिनांक २६ नोव्हेंबर २०२१ रोजी संविधान दिनाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन होते तर मुख्य वक्ते प्रा. सचिन चापके सहाय्यक प्राध्यापक राज्यशास्त्र विभाग रा.तु.म. नागपूर हे होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा. हरीशकुमार किनकर यांनी केले. या कार्यक्रमाला IQAC चे समन्वयक डॉ. विकास बारसागडे यांनी सुद्धा संबोधित केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. भारत कडबे यांनी तर आभार प्रदर्शन राष्ट्रीय सेवा योजनेचे समन्वयक प्रा. अमितकुमार खांडेकर यांनी केले. या कार्यक्रमाला एकूण ८५ प्रतिनिधींनी सहभाग नोंदविला.

नबीरा महाविद्यालयातील बी.ए. भाग १ मधील राज्यशास्त्र विषयातील विद्यार्थ्यांनी युवक बिरादरी (भारत) द्वारा आयोजित अभिरूप युवा संसद स्पर्धात्मक अभियानात सहभाग नोंदविला. या कार्यक्रमात एकूण २५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. धनवटे नॅशनल महाविद्यालय, नागपूर येथे विभागीय स्तरावर झालेल्या स्पर्धेत एकूण आठ कॉलेजचे संघ सहभागी झाले होते. नबीरा महाविद्यालयाला उत्तेजनार्थ पारितोषिक व प्रमाणपत्र प्राप्त झाले. सहभागी विद्यार्थ्यांना राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा. हरीशकुमार किनकर तसेच मराठी विभागाचे सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. भारत कडबे यांचेही मार्गदर्शन लाभले.

नबीरा महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागातर्फे दिनांक २५ जानेवारी २०२२ ला मतदार साक्षरता मंडळातर्फे नवमतदार जागृतीसाठी ऑनलाईन पद्धतीने व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन हे होते. प्रमुख वक्ते म्हणून तहसीलदार श्री अजयजी चरडे यांनी मार्गदर्शन केले. तर नायब तहसीलदार (निवडणूक) श्री एम. टी. टिपरे यांनीही याप्रसंगी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक आणि सूत्रसंचालन राज्यशास्त्र विभागप्रमुख प्रा. हरीशकुमार किनकर यांनी केले तर आभार विद्यार्थी प्रतिनिधी हिमांशी वाहाणे हिने केले. या कार्यक्रमाला एकूण ९० प्रतिनिधींनी व विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला.

राज्यशास्त्र विभाग नबीरा महाविद्यालय, काटोलच्या वतीने शासनाच्या निर्देशानुसार १३ एप्रिल २०२२ ला संविधान जागर कार्यक्रमांतर्गत वक्तृत्व स्पर्धेचे आयोजन सकाळी १० ते १२.३० या वेळेत करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.के. नवीन हे होते तर मुख्य वक्ते प्रा. डॉ. सलामे सर हे होते. कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला प्रास्ताविकेचे वाचन करून कार्यक्रमाला सुरुवात झाली. प्रा. हरीशकुमार किनकर यांनी कार्यक्रमासाठी भूमिका विशद केली. एकूण ९५ प्रतिनिधींनी सहभाग घेतला.

प्रा. हरीशकुमार किनकर

राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख
नबीरा महाविद्यालय, काटोल

तत्त्वज्ञान विभागातर्फे दि. १३/१२/२०२१ ला 'पोस्टर सादरीकरण' (Poster Presentation) या विषयावर कार्यक्रम आयोजित करण्यात आलेला होता. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. व्ही.के. बागवाले यांनी भूषविले होते.

या कार्यक्रमात कु. हर्षा नासरे (बी.ए.-३), कु. साक्षी सावरकर (बी.ए.-२), कु. कृतिका गिन्हे (बी.ए.-१), कु. मुस्कान खान (बी.ए.-१) आणि कु. कलश ढामडे (बी.ए.-१) या विद्यार्थिनींनी 'ज्ञानाचे स्रोत', 'योग नीती', 'ज्ञानाचे प्रमाण', 'भारतीय नीती' या विविध विषयावर पोस्टर सादरीकरण केले. डॉ. व्ही.के. बागवाले सरांनी सादरीकरणावर आपल्या प्रतिक्रिया व्यक्त केल्या.

या कार्यक्रमात एकूण ४८ विद्यार्थी सहभागी झाले होते. या कार्यक्रमाचे संचालन आणि आभार कु. जानवी वाघ (बी.ए.-३) हिने पार पाडले. हा कार्यक्रम तत्त्वज्ञान विभाग प्रमुखांच्या उपस्थितीत यशस्वीरित्या पार पडला.

डॉ. बी.पी. वालोंद्रे

तत्त्वज्ञान विभाग प्रमुख

नबीरा महाविद्यालय, काटोल

DEPARTMENT OF ENGLISH

- 1) Dr. Sunil Kumar Navin was appointed as a referee for evaluation of the thesis entitled 'Ruskin Bond- A True Humanist with Special Reference to his Short Stories' by Sant Gadgebaba, Amravati University, Amravati on 04.10.2021.
- 2) Dr. Sunil Kumar Navin was invited as Resource Person for the online Certificate Course, Compulsory English of B.A. Final (Semester V) prescribed for students of R.T.M. Nagpur University, Nagpur jointly organized by Santaji Mahavidyalaya, Nagpur and Dayanand Arya Kanya Mahavidyalaya, Nagpur on 02.01.2021.
- 3) Dr Sunil Kumar Navin chaired the Plenary Session - I of the Two Day International E-Conference on **'Emerging Trends in Literature and Language'** organized by J.M. Patel Arts, Commerce & Science College, Bhandara on 4th Oct. 2021.
- 4) Dr. Sunil Kumar Navin was invited as a Resource Person on **'Short Story Writing'** organized by A.D. College, Bharsingi on 28.01.2022.
- 5) Dr. P.V. Salame conducted Remedial Classes for weaker students in English (B.A. III) in 2021.
- 6) The Post Graduate Department of English organized a Lecture Series on **'Literary Criticism and Theory- II'** in collaboration with Vasantnao Naik Government Institute of Arts and Social Science, Nagpur from 11.06.2021 to 16.06.2021. Dr. Awadesh Sharma, Former Professor of Bhagalpur University delivered Key-Note speech. The lecture series was attended by more than fifty postgraduate students.

Dr. P.V.Salame
Head
Department of English

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

The Department of Chemistry organized various activities during the academic year 2021-2022 are as follows:

1. Quiz Competition on the Occasion of the World Environment Day (Online): MOU Activity

Department of Chemistry, Nabira Mahavidyalaya Katol in Collaboration with Department of Chemistry, Shri Dnyaneshwar Maskuji Burungale Science and Arts College Shegaon Dist. Buldhana organized a quiz on the occasion of the World Environment Day on 05/06/2022.

The quiz is useful to create awareness about environments in society. The quiz was based on important aspects regarding environment. 203 students participated in this quiz.

2. Celebration of World Ozone Day {Online}

Department of Chemistry Nabira Mahavidyalaya, Katol celebrated the World Ozone Day on 16 September 2021. On this occasion department of chemistry organized online quiz.

168 students participated and got online certificate.

3. Online Talk on Career Opportunities in Chemistry

Department of Chemistry Nabira Mahavidyalaya Katol, organized Online Talk on Career Opportunities in Chemistry on 8th October 2021. The resource person was Mr. Zamir Shekh, Assistant Professor, Department of Chemistry, Shri Shivaji College of Arts, Commerce And Science, Akola.

96 students benefited by this online talk.

4. Online Quiz on occasion of "Vachan Prerna Divas " :

Department of Chemistry Nabira Mahavidyalaya Katol organized a quiz on the occasion of Vachan Prerna Divas on 15th of October 2021. On this event department donated books to Mahatma Fule High School, Khangaon, Katol.

The quiz is useful to develop a consciousness among students of the college and to create awareness about reading, to know about the life of our former President Dr. A. P. J. Abdul Kalam.

115 students participated in this online quiz.

5. Online MCQ Aptitude Test on Chemistry

Department of Chemistry Nabira Mahavidyalaya, Katol organized online MCQ Aptitude Test in Chemistry for B.Sc. Sem -I Students on **28 October 2021**. The test was based on important topic from Syllabus of HSC and B.Sc. and it provides the basic concepts regarding chemistry.

75 students participated in test.

6. Celebration of Constitution Day

Constitution Day was celebrated on **26th November 2022**. All teaching and nonteaching staff along with students read out the Preamble of Indian Constitution.

7. Guest Lecture on Career Guidance

Department of Chemistry Nabira Mahavidyalaya Katol, organized Guest lecture on Career Guidance on **26 February 2022**. The resource person was Dr. Atul S. Charde, Assistant

Professor and Dean, Admission Committee, Dept. of Management Studies, Nabira College, Katol. 59 students participated and were motivated by this talk.

8. A Workshop On Hybridization Model Making in Organic Chemistry

Department of Chemistry Nabira Mahavidyalaya Katol, organized A Workshop On Hybridization Model Making in Organic Chemistry on **6th April 2022**.

78 Students benefited by this Workshop. Students understood the concept of basic structures of molecules as well as their structural properties.

Dr. A. D. Borkar

Head

Department of Chemistry
Nabira Mahavidyalaya, Katol

DEPARTMENT OF PHYSICS

Departmental activities undertaken during 1st October 2021 to 31st January 2022

1. National level Webinar on "Nano Science" organized on 20/07/2022

Department of Physics, Nabira Mahavidyalaya, Katol organized One-day Webinar on 20th July 2021 on "Nano-science & Nano-technology: The Gift of Nature".

Prof. Smita Acharya, Department of Physics, PGTD, RTM Nagpur University, Nagpur and Dr. Kishor Rewatkar, Professor and Head, Department of Physics, Dr.Ambedkar College, Deekshabhoomi, Nagpur honoured the webinar as Resource Persons and enlightened the participants on the topic. Dr.S.K.Navin, Principal, chaired the function and Dr.A.B.Sharma delivered introductory speech on the occasion. Around 300 participants were benefited by the webinar. The Convener of the programme Dr.I.H.Dhadade along with the technical support team: Dr. Adil Jiwani, Dr. Bipin Kalbande, Mr.K.A.More worked hard to make the webinar a grand success. Dr. S.T.Bahade expressed vote of thanks.

2. Bridge Course program organized on 14/09/2021

Department of physics conducted bridge course on 14th September 2021. Dr. A.B. Sharma delivered the course module for Semester I students. Around 65 students were present. The course was focused to bridge the gap for XIIth passed students about fundamentals of subject.

3. Students' Seminar for UG and PG Students

Department organized Students' Seminar for B.Sc. Semester III during 14-15* December 2021. More than 42 Students of B.Sc. and 18 students of M.Sc. delivered their presentations through power point on various topics from their prescribed syllabus. Dr. A.B. Sharma and Dr. I.H. Dhadade were the observer/ examiners for the event.

4. Participation in Vidarbha Universities Physics Teachers Association (VUPTA) Seminar

Dr. I.H. Dhadade escorted 04 students for participation in VUPTA Seminar held on 19th and 20th March 2022 at Vidya Vikas College of Arts , Commerce and Science, Samudrapur, Dist- Wardha . On first day i.e. on 19th March 2022, Screening test was conducted to evaluate the conceptual understanding of the student. Some extra -curricula!* programs like Elocution competition, Popular talks was also conducted on the same day. Besides, an industry visit to PEE- VEE textile , Jamb was also organized. On the day 2 i.e. on 20th March 2022, Seminar competition was organized for Semester II, IV and VI of B.Sc classes. For M.Sc Students, Poster competition was organized. Our faculty Dr. I.H. Dhadade was one of the examiner for seminar competition for Semester IV. More than 20 colleges affiliated to RTM Nagpur University, Gondwana University participated in the aforesaid competitions.

Ku. Himanshi Bhore got 1st Prize in Screening Competition, whereas Mr.Chaitaaya Pawar got the consolation prize in Seminar Competition. The Head, department of Physics, Dr.A.B.Sharma and Dr.I.H.Dhadade has made the efforts to prepare students for seminar.

Dr. A.B. Sharma
Head
Department of Physics
Nabira Mahavidyalaya, Katol

DEPARTMENT OF BOTANY

Department of Botany, in the session of 2021-22 have conducted following activities;

1.

Name of the Activity: National Webinar on "Biofertilizer & PGPR: Future Prospects for Sustainable Agriculture".

Date: Tuesday, 30th November, 2021 at 10.30 am.

Invited Expert: 1) Dr. Anil Praksh, Professor & Head, Department of Microbiology, Barakatullah University, Bhopal MP. **2)** Dr. A.M. Deshmukh, President of Microbiologist Society, India; Former Professor and Head, Department of Microbiology, Dr. B.A. M. University, Aurangabad.

Details: Department of Botany in Collaboration with Department of Microbiology organized a National Webinar on "Biofertilizer & PGPR: Future Prospects for Sustainable Agriculture".

This webinar was organized to introduce our students to the world of biofertilizer and their applications in sustainable agriculture. This webinar was online and was attended by 181 participants including 110 students.

Number of beneficiaries: 181 participants including 110 Students from B.Sc. & M.Sc. Science discipline.

2.

Name of the Activity: The Science Thinker Essay Competition on the topic "What If the animals have gained the ability of photosynthesis during evolution".

Date: Wednesday, 15th December, 2021.

Details: To boost the scientific thinking and writing skills of Botany students, Department of Botany organized an essay writing competition under the theme of "The Science Thinkers". The topic of essay was "What If the animals have gained the ability of photosynthesis during evolution". Students were asked to write a short essay on the above imaginary topic and submit it online on their google classroom. 26 Students have participated in this competition.

Number of beneficiaries: Total 26 students of B.Sc. Botany Sem-VI got benefited from this activity.

3.

Seminar Competition Date: Friday, 25th February, 2022.

Details: The Department of Botany with Department of Zoology organized Seminar Competition for the Sem-VI students of B.Sc. Botany and Zoology. The topic was given to them was from their final year university syllabus. This activity was organized to improve their presentation skills.

Number of beneficiaries: Total 23 students of B.Sc. final year Botany and Zoology participated in this activity.

4.

"Scientific Rangoli Competition".

Date: Friday, 4th March, 2022.

Participants: B. Sc. And M. Sc. Students of Nabira Mahavidyalaya, Katol.

Invited Expert: Shri. Tanveer Mirza, President of Yashodhara NGO, Nagpur, Maharashtra, India. **Details:** On the occasion of National Science Day - 2022, Department of Botany in collaboration with Department of Zoology organized "Scientific Rangoli Competition". The theme for the rangoli competition was "Integrated Approach in Science and Technology for a Sustainable Future". 33 students in 16 groups competed in the Rangoli Competition. They prepared beautiful Rangolies on various science related themes. Inauguration of the event was done by Shri. Tanveer Mirza President of Yashodhara NGO Nagpur, Maharashtra, India. These Rangolies were judged by Shri. Tanveer Mirza, Dr. N. B. Hirulkar and Mrs. Aditi Chandak. All the participants were awarded with participation certificates.

Number of beneficiaries: Students of B.Sc. and M.Sc. Science participated in this activity.

5.

Workshop on "Bird Nest Building"

Date: Friday, 4th March, 2022.

Participants: B. Sc. Final year students of Nabira Mahavidyalaya, Katol.

Invited Expert: Shri. Tanveer Mirza President of Yashodhara NGO Nagpur, Maharashtra, India. **Details:** Department of Botany in collaboration with Department of Zoology organized Workshop on "Bird Nest Building" along with a guest lecture on "Importance of Biodiversity". Approach in Science and Technology for a Sustainable Future". Invited guest Shri. Tanveer Mirza first delivered a guest lecture on biodiversity importance and then took workshop on nest building for birds. Students in groups prepared wooden nests for birds. All had enjoyed the event.

Number of beneficiaries: 45 students of B.Sc. Botany Sem-VI attended the workshop.

6.

Workshop on "Seed Ball" preparation.

Date: Tuesday 15th March, 2022.

Participants: NSS Students of Nabira Mahavidyalaya, Katol.

Details: Department of Botany in collaboration with NSS of our college organized the activity of Seed Ball preparation as a Botany Department Best Practice and a Green Initiative. In this workshop NSS students were given information about the importance of seed balls. They are given hands on training on preparation of seed balls.

Number of beneficiaries: 63 NSS students attended the workshop and benefited.

7.

Two days' workshop on "Basic Tools in Bioinformatics".

Date: Friday 22nd & Saturday 23rd April, 2022; 1 am to 1.00 pm. **Participants:** B. Sc. Botany, Zoology & Biotechnology Students from Sem-VI.

Invited Expert: Dr. Durgesh Agase, Asst. Prof. Dept. of Zoology, Govt. J. S. T. P. G. College, M.P. India.

Details: Department of Botany in collaboration with Dept. of Zoology organized workshop on "Basic Tools In Bioinformatics." Objective behind the workshop is to make students aware about new and growing exciting field of bioinformatics. Dr. Agase explained the importance of bioinformatics in academics and research and also provide hands-on training to the students.

Number of beneficiaries: 45 students from B.Sc. Final year got benefited from this activity.

8.

GK - Quiz on occasion of World Environment Day, on 5th of June, 2020.

Date: 8.00 am to 12.00 midnight, on 5/06/2020.

Details: On the occasion of world Environment Day, to develop consciousness amongst the students and faculty members of colleges and to create awareness in society, Department of Botany organized an online GK quiz. The questions in the quiz were based on important aspects of our environment. Each question was provided with detailed explanation. Total 268 students and faculty members from various colleges, schools have participated in this quiz. All the participants were awarded with online certificate of participation.

Number of beneficiaries: 268 students and faculty members belonging to different faculties got benefited from this activity

Dr. B. B. Kalbande
Asst. Prof. & Head
Department of Botany

DEPARTMENT OF ELECTRONICS

Department of Electronics organized various activities during the academic session 2021-2022 as mentioned below:

- 1) **Bridge Course.**
Department of Electronics organized Bridge course (online) for newly admitted students successfully on 15-09-2021.
- 2) **Departmental Seminar/Presentation.**
The department organized Seminars/presentations for odd and even semesters successfully, all students presented their topics on recent trends in Electronics.
- 3) Two students from the Electronics department participated in College level National Science Day Seminar Competition 28-29 Feb. 2022 and presented his topic.

Dr. S. T. Bahade

Asst. Prof. & Head
Dept. of Electronics

HIGHLIGHTS OF DEPARTMENT

EXTENSIVE MENTORING: -Our medium-sized programs allow students to reap the benefits of close mentoring from advisors and other faculty.

INTERDISCIPLINARY RESEARCH: - Think big. Biological sciences are a vast, interconnected field. Our graduate programs in Microbiology and Biotechnology. You will train in a collaborative environment amidst students and faculty colleagues with novel conceptual viewpoints and diverse technical approaches.

CUSTOMIZABLE TRAINING:-Get what you need. Our breadth of research demands breadth of training. Hands on practical and skill development.

PROFESSIONAL DEVELOPMENT: - Get the job you want. We train students in writing grants and papers, develop their presentation and communication skills, and offer a teaching minor for those moving directly to faculty positions.

INTERACTIVE COMMUNITY:-Have fun. Graduate and postgraduate course are not just taking classes and doing experiments. You will join an enthusiastic, close-knit community in weekly research seminars, journal clubs, regular social events, and off-site retreats to become a well-rounded scientist.

EVENTS IN ACADEMIC SESSION 2021-2022

1. COVID 19 VACCINE AND SAFETY AWARENESS PROGRAM (9/11/2021)

Number of Beneficiaries: - 135

Department of Microbiology and Biotechnology and Microbiologist society of India organized a **Mega COVID 19 Vaccine and Safety Awareness Drive** on **9/11/2021 from 10.00 am onwards**. 135 students from Microbiology and Biotechnology subject participated in this awareness campaign. Students were award the public at their nearby Area/Village/Mohhalia etc. And also generated the survey data, they aware them for **vaccination and safety measures**. About 2000 individuals from about 20-25 villages were contacted in this campaign. Students submitted the data and reported about the campaign by using Google form and Geo tagged photographs.

Along with students, teachers from department also participated in this awareness program. The program was successfully completed , Head of the Department Dr. N.B. Hirulkar expressed thanks to all the honorable management members and the Principal of the college for the kind consideration of the program.

**2. POSTER MAKING COMPETITION AND EXHIBITION ON FRONTIERS
IN LIFE SCIENCES, 02/03/2022**

Number of Beneficiaries: - 130

Department of Microbiology and Biotechnology organized a poster making competition and Exhibition on 02/03/2022. Students of - B. Sc. Microbiology and Biotechnology, M.Sc. Microbiology participated in this event. In this event participants of undergraduate I. II and III MB/BTH along with Postgraduate participated in this event. The event was inaugurated by Honorable Vice President Shri Niranjan ji Raut. Students presented the posters on various topics from curriculum and advance life sciences. Three awards (I II and III prize) were given the hand of the Principal Sir. Dr. S.K. Navin, Principal, Nabira Mahavidyalaya. Katol and Dr. Agrawal, Principal, Kusumtai Wankhede college of Pharmacy, Katol were present on this occasion. The event organizing committee were Dr. N.B. Hirulkar, Mrs. A. S. Chandak. Ku. D.M. Ridhorkar, Mrs. S.P. Nabira and Mrs. J.A. Lad and supporting staff. Head of the

Department Dr. N.B. Hirulkar given thanks to all the honorable management members and the Principal of the college for the kind consideration of the program

3. **SCIENTIFIC RANGOLI AND MEHENDI COMPETITION (THEME BASED)**

Date: 21/03/2022

(By Using **Rangoli** and **Mehandi** the students presented various aspects of Microbiology and Biotechnology).

Nabira College organized scientific Rangoli and Mehendi competition on the behalf of the Department of MICROBIOLOGY and BIOTECHNOLOGY on the occasion of **WOMENS' DAY**. Science undergraduate and postgraduate students participated. 110 students participated in the event in groups. According to the event coordinator, Dr. N. B. Hirulkar "If you adopt the merger of your studies in this way then you can become an expert" Rangoli and Mehendi are traditions of Indian's. Old and new concepts came together as culture and Microbiology is the curriculum. This new and biological knowledge is a new form of business policy and hence this particular type of events were held on the occasion of the program. The principal of the college Dr. S. K. Navin and the principal of pharmacy Dr. Agrawal were present as a chief guests. Special guest, Dr. D, Ghagargunde madam and Dr. Adil Jiwani attended the program. Dr. S.K. Navin expressed thoughts as WOMEN'S POWER IN TODAY'S YOUTH. A prize giving ceremony Dr. Agrawal wished all the contestants well. Ku. D.M. Ridhorkar had given the vote of Thanks. Ku. Mahashweta. S, Belkar and ku. Rumani Kalambe conducted the prize distribution ceremony. Head of Department thanked the principal and office bearer of Shikshan Prasarak Mandal for the success of this event and thanked all the teachers and the students in the department.

4. **"UTTAM AROGYA SATHI SAWATCH PAANI JANJAGRUTI ABHIYAN 2022"**

Date: 15/03/2022 (Best Practices) Location: Jalakheda

Number of Beneficiaries: - 45

Nabira Mahavidyalaya, Katol Department of Microbiology, Biotechnology organized **UTTAM AROGYA SATHI SAWATCH PAANI JANJAGRUTI ABHIYAN 2022" on 15/03/2022 at Jalakheda**. A road show and Nukkad Natak were presented by the graduate and postgraduate (Department of Microbiology and Biotechnology students. The event was organized in Jalakheda, Th. Katol at Village Panchayat chowk. On the occasion, Sarpanch, Shri Kailash Nikose and Deputy Sarpanch Shri Mayur Sonone were present as a chief guests, Mrs. Archanatai Ratnakarji Kalambe madam was present as a special guest. In the street play the students gave a presentation on "Why clean water is for good health" the street play included 24 students. They pointed out the important issues on using tap water in the mouth of pot hence clean water prevents various diseases not to waste drinking water and most importantly washing your hands frequently. Various villagers and Panchayat members were present on this occasion. At the end all the citizens and students saluted the national anthem. After that about 45 students organized awareness rally. Program coordinator Shree Dr N.B.Hirulkar (head of department) thanked all the dignitaries. On this occasion Nabira college professor Shree Abhijit Deshmukh sir. Professor Shri Ganesh Nimje were present. Head of the Department Dr. N.B. Hirulkar expressed thanks to all the honorable management members and the Principal of the college for the kind consideration of the program.

5. **STUDENTS' SEMINAR ORGANIZED BY THE DEPARTMENT(23/03/2022)**

Number of Beneficiaries: - 46

Department of Microbiology & Biotechnology conducted seminar on different topic of immersing environment as well as the health problem like important of vitamin, Greenhouse effect, our immune system etc. all the seminar was curriculum based and organized for students to enhance the presentation skill among the students. Seminar Provided a chance to student, discussing about relevant topics also improving communication skills, aaininu

expert knowledge, networking with other and renewing motivation and confidence. 46 students from Postgraduate I & II (Microbiology) presented their power point presentations as curricular activity. The seminar was monitored by Dr. N.B. Hirulkar (Head Dept. of MB& BT).

6. CARRIED OUT THE RESEARCH PROJECTS BY PG STUDENTS (2021-22)

No. of Beneficiaries: - 24

Department of Microbiology & Biotechnology conducted curriculum based research project on various topics. Students carried out interdisciplinary research in the field of soil, phytochemicals. water bacteriology, environmental and health science aspect. 24 research projects were completed successfully in the current session.

7. STUDENT PLACEMENT (2021-22)

No. of Beneficiaries: - 04

Three students form departments of Microbiology and Biotechnology successfully placed in PAGARIA GROUP, Nagpur (Suruchi Industries) as Microbiologist in food quality control. One student joined the internship in Dinshaw's Dairy Product Pvt. Ltd.

8. WORKSHOP ON RESUME WRITING

No. of Beneficiaries: - 110

Department of Microbiology & Biotechnology organized a workshop on resume writing on 13.04.2022 in the auditorium of MBA dept. Dr. Adil Jiwani from Department of Management Studies, Katol was the keynote speaker. 110 students of Undergraduate and Post Graduate classes of the subject attended the workshop. Dr. Adil Jiwani explained all the aspects and skill concept of corporates and industrial work environment. He also showed the sample resumes of seniors and explained all the point and their significance in resume in the lecture. Head of the Department Dr. N.B. Hirulkar gave thanks to all the honorable management members and the Principal of the college for the kind consideration of the program.

9. WEBINAR ON DRUG DESIGNING SYSTEM (UNDER FUNCTIONAL MOU/ FACULTY EXCHANGE)

No. of Beneficiaries: - 50

Department of Microbiology & Biotechnology organized a Webinar on **Drug Designing System** on 12.06.2022 in Online mode. **Dr. Ashok Kumar Davande from Department of Microbiology, Arts, Commerce and Science College, Pulgaon Dist. Wardha MS.,** was the keynote speaker. 50 students of Post Graduate classes of the subject attended the Webinar. **Dr. Ashok Kumar Davande** explained all the aspects and concepts of drug delivery and designing system related to curriculum. This event was organized under the collaboration/MOU with ACS College Pulgaon. Head of the Department Dr. N.B. Hirulkar gave thanks to all the honorable management members and the Principal of the college for the kind consideration of the program.

Dr. N.B. Hirulkar

Head

Dept. of Microbiology & Biotechnology

DEPARTMENT OF BBA**Charity Programme**

The department organised the donation camp on 18th November, 2021 for the medical treatment of one of the students of the college. Priti Satpute the leading " kabaddi" player of the sport department of Nabira Mahavidyalaya katol, diagnosed with deadly disease and was hospitalised subsequently , to support her family the donation camp was organised by BBA department in association with the department of Management Studies and the department of Sports .

Principal, Dr. S. K. Navin sir inaugurated the camp, Dr. Hitesh Vaswani, HOD, MBA department, Dr. Adil Jiwani, coordinator, BBA department, Patil mam, HOD BBA department, Paresh Deshmukh. sir faculty sports department were some of the prominent dignitaries present on the occasion.

Prof. Jitendra Alone, Prof. Pravin Rewatkar from BBA Department actively coordinated the programme. Some of the students of BBA volunteered the camp.

The amount so collected was handed over to the family of the said student.

The BBA Department, Nabira Mahavidyalaya Katol organised the programme for HSSC students of the college keeping in mind the circular of government of Maharashtra stating the offline examination of HSSC students on 04.02.2022.

The aim of the programme was-

- To make students aware of offline Board examination.
- To help students to prepare strategy for exam preparation.
- To share with students some tricks to score more.
- To ease the pressure of examination.

The resource person of the programme was Dr. Adil Jiwani, faculty of M.B.A. Department Nabira Mahavidyalaya, Katol. He communicated with students in local dialect to ease pressure of examination, shared with students many techniques of study and to memorise the things for examination.

The chief guest of the programme was the Principal, Dr. Sunilkumar Navin sir , Vice Principal of Junior College, Rathod sir, Patil mam, HOD, BBA Department ,Shri Paresh Deshmukh sir, faculty Sport department, Chandak madam, faculty of junior college, commerce department were the prominent dignitaries who shared the dais. The programme got the huge response, Patil mam proposed vote of thanks.

Name of the Event : "Mehandi for All"

Date: 6th January 2022

Location : Nabira Mahavidyalaya's premises

Sponsoring Department : Bachelor of Business Administration NMV Katol

BBA Department of Nabira Mahavidyalaya Katol organised a cultural event of Mehendi In association with Prajakta Khalkatkar, one of the alumni of MBA Department, who is well known Mehendi artist.

The chief guest of the programme was Yuga Bose madam (Director of E-Generation) who inaugurated the programme. The other dignitaries included were Dr. Sunilkumar Navin Sir, Principal, Nabira Mahavidyalaya Katol, Prof. Barsagade sir, Coordinator IQAC, Dr. Ruikar Madam faculty, commerce department, Dr. Adil Jiwani sir, Coordinator ,BBA Department, Patil madam, HOD, BBA, Department.

The number of stalls were set up, Lots of students and faculties enjoyed to have mehendi on their hands by Prajakta and her artists.

Objectives of the programme-

- The aim of the programme was to create awareness regarding the commercial application of the idea.
- To motivate the students to practice such other ideas on commercial scale
- To encourage and help ex- students of the same college to go on well in their ventures.

Prof. Jitendra G. Alone, Prof. Pravin S. Rewatkar Coordinated the activity. The activity got huge response from the students and faculties .

Name of the programme- Series of Success Stories

Organising Department - BBA Department

Mode of the programme - online

Date - 3rd December, 2021

Location- Nabira Mahavidyalaya katol

BBA Department under its flagship programme Series of Success Stories organised an online webinar in which one of the alumni of the BBA Department, Nabira Mahavidyalaya, Katol who is leading makeup artist was invited to discuss her profession with the students through question and answer mode.

The chief guest of the programme was Dr .Sunilkumar Navin sir, Principal, Nabira Mahavidyalaya, Katol. Dr.Adil Jiwani sir coordinator BBA department, J.M.Patil, HOD, BBA Department were prominent personalities available to the programme.

Objectives of the Programme-To discuss the pros and cons of the profession

- To motivate students and to create awareness regarding the self -employment opportunities
- To create live example before students that how devotion and determination leads to commercial success.

Prof. Jitendra G. Alone, Prof. Pravin S. Rewatkar conducted the programme, and the event got huge response.

J.M. Patil
Head
Dept. of BBA

- Dr. Atul Daware was invited as a resource person at NIT graduate School of Management to conduct one day online workshop on 'Exit Seminar and Project Report' on 1st July 2021
- Dr. Atul Daware received certificate of appreciation by NPTEL (SWAYAM) for his instrumental role as a SPOC (Single Point of Contact) for the SWAYAM-NPTEL Local Chapter.
- Dr. Hitesh Vaswani was appointed as a referee at Mumbai University for the thesis submitted for Ph.D. (Commerce and Management), degree in the subject of Business Policy and Administration. Mail received on date 07th July 2021
- Dr. Hitesh Vaswani was appointed as an examiner of Ph.D. thesis at Sri Satya Sai University of Technology and Medical Sciences, Sehore (M.P.). Mail received on date 28th October 2021.
- Training and Placement cell organized one day workshop on "Confidence Building" on 29th October 2021 for MBA Sem. III Students. About 18 students participated in this workshop. Dr. Shabbir Zakerya (Founder, Learners Academy of Skill Development, Nagpur) was the resource person.
- Dr. Atul Charde chaired a session in the international conference on 'Emerging Trends in Business and Management' jointly organized by Farook Institute of Management Studies (FIMS), Kerala and Saxion University of Applied Science, Netherlands on 11th and 12th November 2021.
- Training and Placement cell organized 'Demat Account Awareness Drive' for staff and students of the Campus on 22nd November 2021. About 20 students participated in Drive and promoted the awareness.
- Dr. Hitesh Vaswani conducted Ph.D. Viva on online mode on 24th December 2021 at Mumbai University for the thesis submitted for Ph.D. (Commerce and Management), degree in the subject of Business Policy and Administration. Mail received on date 07th December 2021.
- Dr. Atul S. Charde participated in National Level Webinar on NEP 2020: Impact on higher education organised by Skillslate Foundation, Pune and Nishitha Degree college, Nizamabad, Telangana on 19th February 2022.
- Dr. Atul S. Charde attended the orientation programme on 'Professional Ethics and Human Values in Higher Educational Institutions' organised by Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur on 12th February 2022.
- The department organized 'AGAAZ-2021' 4 days Orientation Program for new batch of students from 16th to 21st February 2022. Prin. Dr. Devendra Bhongade, Jeevan Vikas Mahavidyalaya, Devgram was the chief guest. Mrs. Prerika Kshiksharhi (Patil) (Alumni & Branch Manager, AU small Finance Bank, Worli, Mumbai), Miss. Asma Jiwani (Valued Alumni and Senior Financial Analyst, FEDEX, USA) and Dr. A.B. Sharma (H.O.D Physics Department of Nabira Mahavidyalaya, Katol) delivered lectures on various topics. 85 students from the both semesters participated in all the activities. All faculty members and non-teaching staff were present.
- Dr. Atul Charde delivered guest lecture in the department of Chemistry, Nabira Mahavidyalaya, Katol on "Career Guidance" on 26th February 2022.
- International Women's Day was celebrated on 08th March 2022 where Ms. Neha Jaiswal - Leading Entrepreneur and Social worker of Katol was invited to address the students. In all 84 students attended the program.
- The department organized 'Talk Show' on 'Public Service Management' on 11th March 2022. Mr. Pranay

Sahay (IPS) D.G CRPF(Rtd.) was the chief guest. In all 87 students attended the program.

➤ Dr. Atul Charde was invited as resource person by Arvinbabu Deshmukh Mahavidyalaya, Bharsingi to Conduct one day State Level online workshop and Training Program for teaching and non -teaching staff on 'Importance of Computer Technology for Teaching and Official work of the College' on 29th April 2022

➤ Rewards and Recognition Program were organized by the department on 25th June 2022. Students of MBA were felicitated who achieved excellence in university examination, placements and other events. Dr. S. K. Navin of Nabira Mahavidyalaya, was the chief guest. All faculty members were also present. In all 52 Students were present in the program.

➤ Dr. Pradip Mahajan published a research paper titled "Financial Performance of Selected Private Sector Life Insurance Companies in India" in International research Journal of Research and Analytical Reviews (IJRAR) Volume 9 Issue 2 on May 2022.

➤ Dr. Hitesh Vaswani was invited as a Resource Person for faculty upgradation program on 24th June 2022 organised by ANTYODAYA MISSION, Devgram.

Dr. Hitesh Waswani

Head

Department of Management Studies

- **Name of the Department- Department Of Computer Science**
- **Academic Year :- 2021-2022**
- **Programs Offered :- B.Sc. Computer Science(Semester Pattern)**

In the academic year 2021-22, in our department we conducted the lectures in B.Sc. Computer Science.

In the academic year 2021-22, the Department Of Computer Science gave the demonstration about the computer peripheral devices. Total number of beneficiaries were 30 students. In the academic year 2021-22, students of Computer Science participated in the Science Day Seminar Competition. One of the students Mr. Chaitanya Pawar got first prize in this seminar Competition. The Department of Computer Science organised one initiative programme for the B.Sc. first year students on 18th April 2022. Programme's name was "Best From the E-waste ". Total number of beneficiaries were 15 students.

During the academic year Ku.M.R.Meshram, Assistant Professor, participated in two days national workshop on "Quality Enhancement Initiative through Innovative Pedagogical Practices in Higher Education Institutes and Universities" Organised by NAAC Bengaluru and IQAC RTMNU, Nagpur On 20th and 21st June 2022.

During the academic year faculty worked in different college committees like admission committee, Endowment Prize Distribution committee.

Ku. M.R. Meshram

Head

Department of Computer Science

The Programs jointly organized by all Science departments during session 2021-22 are as under

1. Deeksharambh program was organized on 09/09/2021

Student Induction Program was organized by the Science faculty on 9th September 2021 to help new students to adjust and feel comfortable in the new environment, inculcate in them the ethos and culture of the institution, help them to build bonds with other students and faculty members, and expose them to a sense of larger purpose and self exploration. It was a well planned event to educate the new entrants about the environment in a particular institution and connect them with the people in it. Students Induction Program engages with the new students as soon as they come into the institution; before regular classes start. At the start of the induction, Dr. S. K. Navin. Principal of the college addressed the incumbents to learn about the institutional policies, processes, practices, culture and values.'

Schedule

Sr.No.	Event	Resource Person	Date	Time
1	Deeksharambh	Principal's Address	9/9/2021	11.00 am to 12.00 noon

2. Bridge Course program organized during 14/09/2021 to 18/09/2021

The Bridge course followed by the Deeksharambh program was organized by the science faculty from 14th September to 18th September 2021. It comprises of 10 modules. The faculty in charge, Dr. A. B. Sharma had gave introductory speech on 14th September 2021. In all B.Sc. Semester one students about the details of all Science departments. The modules of bridge course were designed to reinforcement of fundamental science concepts, i.e., basic science courses in Physics, Chemistry, Mathematics, Electronics, Computer Science, Botany, Zoology, Microbiology and Bio Technology to support the students, gain better understanding. These bridge courses were aimed to accelerate the students' knowledge in these subjects acquired at 10+2 level; and also bridge the gap between the school science syllabus and the level needed to understand their applications to undergraduate concepts. The lecture based modules in Physics, Chemistry, Mathematics, Electronics, Computer Science, Botany, Zoology, Microbiology and Bio Technology have been developed by a team of science faculty members. The course was conducted by various faculty members as per schedule below

Schedule for Bridge Course

Sr.No.	Event	Resource Person	Date	Time
1	Introduction of Science Faculty by the Faculty Incharge		14/09/2021	10.45am to 11.00 am
2.	Module - I	Physics	14/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
3.	Module - II	Botany	14/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
4.	Module - III	Chemistry	15/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
5.	Module - IV	Electronics	15/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
6.	Module - V	Maths	16/9/2021	11.00 am to 12.00 noon

7.	Module - VI	Zoology	16/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
8.	Module - VII	Microbiology	17/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
9.	Module - VIII	Computer Science	17/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
10.	Module - IX	Maths	18/9/2021	11.00 am to 12.00 noon
11.	Module - X	Biotechnology	18/9/2021	11.00 am to 12.00 noon

3. National Science Day program was organized from 28/02/2022 to 04/03/2022

The National Science Day was celebrated by the Science Faculty on the theme "Integrated Approach in Science and Technology for Sustainable Future" by conducting programmes throughout the week. On 28th February an Invited Talk delivered by Dr. N. Ugemuge, A.N. College Warora. On the same day Students' seminar competition was organized 18 screened students participated in competition. On 2nd March 2022 Dr. Vivek Nanoti, Director, Priyadarshani Engineering College, Nagpur delivered an excellent talk on the theme were in more than 160 students were present. The event of poster presentation competition was organized by the department of Microbiology on 2nd March 2022 wherein 131 students participated. Shri. N.M. Raut Vice President, SPM and Dr. Vivek Nanoti were the inaugurators of Poster Present Competition. On 4th March 2022, the department of Zoology organized an invited talk of Dr. Tanveer Mirza on "The importance of Bio-diversity" and a workshop on "Nest building" by Yashodhara Bahuddeshiya Sangh, Nagpur. 65 students participated in the workshop. The department of Botany conducted "Rangoli Competition" on 4th March 2022 where in 33 students participated in the event. All science Teachers took a sincere effort for the success of Science Day Week.

Schedule for Science Day Programmes

S.N.	Event	Resource Person	Date	Time
1	Invited Talk	Dr. Nilesh Ugemuge Assistant Professor A.N. College, Warora	28/02/2022	10.00am to 11.00 am
2	Student's Seminar	Judge : Dr. Nilesh Ugemuge Coordinator : Senior Committee	28/02/2022	10.00am to 1.00 pm
3	Invited Talk	Dr. Vivek Nanoti Director, Priyadarshani Engineering College, Nagpur	02/03/2022	10.00am to 11.00 am
4	Poster Competition	Inaugurated : Dr. Vivek Nanoti Coordinator : Dr. N.V. Hirulkar	02/03/2022	10.00am to 2.00 pm
5	Nest Building	Shri Mirza, Yashodhara Bahudeshiya Sangh Saving Birds, Nagpur Coordinator: Dr. V. K. Barsagade	04/03/2022	10.00am to 2.00 pm
6	Rangoli Competition	Dr. B.B. Kalbande	04/03/2022	10.00am to 12.00 noon

CULTURAL DEPARTMENT

An online Quiz Competition on Constitution Day was organized by Cultural Committee of Nabira Mahavidyalaya, during the Covid-19 lockdown period on 26th November, 2021 through Google form.

The quiz competition received a huge response from the students. We received 442 responses from different faculties. All the participants were awarded with online participation certificate.

Outcome of Quiz Competition:

- 1. Quiz can create awareness among the participants.**
- 2. Gain knowledge through this competition**
- 3. Inculcate the feeling of oneness.**

Online Essay Competition "My College in my imagination" on 132nd Birth Anniversary of Late. Shri. Bhikulal Nabiraji was organized by Cultural Committee of Nabira Mahavidyalaya, during the Covid-19 lockdown period on dated: 5th Jan. 2022 through Google form. We received essays in all three languages i.e., English, Hindi and Marathi.

We received 04 essays in English, 04 in Hindi and 32 in Marathi from different faculties. In total 40 responses were received from students of our college.

Outcome of Quiz Competition:

- 1. Competition reveals their innate skills of writing.**
- 2. We come to know their affection towards college.**

On 8th March 2022 the International Women's Day was celebrated in association with N.S.S. Department, Cultural Department and Home Economics Department at Nabira Mahavidyalaya Katol. Under the self-defense for women's Mr, Mukesh Thakre, who is a renowned karate trainer, trained the girl students with some basic karate steokes.

In the next session Dr. Shwetal Deshmukh, a famous gynecologist (Suretech Hospital, Nagpur) discussed the various health issue of female students of senior college. Dr. P. V. Salame guided the background of International Women's Day. Program was attended by as a President, our Principal, Dr. S. K. Navin and program was organized with the help by Dr. Jagdale, Dr. R. R. Pathak, Dr. D. D. Ghagargunde, Dr. V. R. Ruikar, Dr. Amit Khandekar & Dr. Reena Meshram,

Outcome of International Women's Day

- 1. Convincing the importance of self defense**
- 2. To guide the female students about health issue and advice on their problems.**

On the occasion of the birth anniversary of Bharat Ratna Dr. Babasaheb Ambedkar Elocution Competition on "The Sculptor of Modern India- Dr. Babasaheb Ambedkar आधुनिक भारताचे शिल्पकार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर was organized by Cultural Dept. on 13th April 2022. 8 students participated in the competition and 29

students were present. Programme was judged by Prof. M. S. Jadhav and Prof. H. Kinkar. Programme compered by Ku. Pallavi Bagde B. A. I, vote of thanks was given by Mr. Rahul Somkuwar B. A. first year students. In the competition first place was won Ku. Ridhee Deshmukh and Second place was won Mr. Nikhil Yerpude B. Com. II. students.

Outcome of Elocution Competition

- 1. Get knowledge about constitutional penal code.**
- 2. Develop stage daring.**

Dr. V.R. Ruikar
Co-ordinator
Cultural Department